

1 KORIN

Mi iiya Pol siya om Efesas hir nwowa mi siya ta yokwowa ha wînkika iikamîm naîngwo tîbmiiyîm om Korin hîranîm simiiramin. Biyya iiya Pol siya om Korin hir nikî owin siya Adi Komii siir yai airin biewiyyîm whirkakin whir mi haimii ha iki boînmîmaau. Mi ti omîn Korin nikiuwiyyîn yîo Grik iikamîm simiir om komii ieya mi Juda iikamîm mi Juda iikam tanî ikim yîm hir nwokim. Mi iikam whiekakim yîpiki dimin biyie tîriyim yîm hir warar mi okim. Mi mhoiyya iikamîm naîngwo tîbmiiyîm yokwowa ina wînkiyîm Pol siiram, sima ti hîniîna wîn boînki, sima mîiyîknan nwo rani ini yapıyapi nwowîm. Mi iiya Pol siya hîriinan wakaewinîn mi siya ta yokwowa ha wînkîkin simiir whînkînsiis haiginiugîn dimin taemînîm sima tirîm wadie sima nwowîm. Iriig.

¹ Kara Polkin, kara Krais Jisis siir aposel inkamkin. Kariirin Adi Komii siir kwoînkar naîngwo okmwîn okwo haiginiugîn, aposel inkam nwowam. Kara mi kariir nomiiyauwin, Sostanis, krîra kimiir boîn wadieki.

² Ta yokwowa krîra wînkika om komii korin warauran iikamîm Adi Komii krîmir Wanîn siiram naîngwo tîbmiiyîm kîmiram. Mi Kîmirin Jisis Krais siyar dirîraerarkikin mi kîmirin dimin whîrkin panînsi kîmbusi. Mi wîm kîma ini Adi Komii siir inkam kîngî kînar ywowîm. Kîma, ti iikam whiekakim omom omomim hînda tînda nwowîm simiir hîranîm Jisis Krais Biyan Inkam Komiiyîn siir inig iir hainaniyîm mi siya

ini kr̄imiir hōmgakni Biyan Inkam Komiiyar ywowirkakin.

3 Adi Komii kr̄imiir Wanin siya mi Jisis Krais, sowiir mhii kwoinim iripa nongwomamair aeyamin wadie saeya nwowaiginiuwi. Iriig.

Pol siya Adi Komii kr̄imiir Wanin siir boin wadiiekikin

4 Kara iinokkinokin kimiiram in Adi Komii siir boin wadiekii, ta naingwobumbuwa siya hauuwa kimiir saiarsi boin wadiekii. Dimusi rani, kima ini Krais Jisis siir iikamkim.

5 Kima Krais Jisis saika bidi yamasu kikinim mi kima dimin taemin whiekakim simiir kirie komiigak asi nwokim. Mi kima kwoin miiyik mi adi siir yaimwokiyaimwowa saiir ninomokninkin boini kwoin miiyikak asi nwokim.

6 Mi ta Krais siir yai win kibya saeya inan kimiir bidi kwirii idwokaiya.

7 Mi kima Adi Komii siir naeyiuin siir dimin miiyik miiyikim simiiram paninsi whaowaesi. Niingaka. Inkam Komiiyin Jisis Krais siya nitana wi saiirar nadigiui.

8 Mi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi mi kima wi kirie hiriayar nwoyokiyokiyami mi wi ta io aeya digii mi kr̄imiirin wi dimin whirki kimbu rani. Hiya kr̄imiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya nitana. Niingaki, niingakiinga.

9 Adi Komii siya yaimwo boinan inkamkin mi kimiirin siyar nimbingin siir yinisimin Jisis Krais, kr̄imiir Biyan Inkam Komiiyin, ini hanuin kwirii idwokaiyim mi saika nidwo boinaiiyim. Iriig.

Iikamim iripa mhii kwoin nwowiyim simiir yaiga

10 Mi ti kariir nomiiyauwim kara kimiirin, kr̄imiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir inig iiir boin̄in kwokwokii. Kimakima kipi ninkinwaomwarkii boin mi ti kimiir isidin yapa yapa kipi nwo kimiir kwoin̄im whirua dwo mi yaiya diriyar kiritmai boinki.

11 Ti kariir nomiiyauwin kara, kariir nomiiyauwin Krowi, siir isid ieya boinmauugikin, kimakimarın ini ninkinwaomwarkii boinkaka nwowim.

12 Kara kimiirin pi hiniina boinmauwakaekii, kima yapa yapa nwonira kimiir nhirim pi hiniina boini, nim nhirim Polnikim mi nim nhirim Apolosnikim mi nim krima Krais nikim.

13 Mi ini panina tırin, krais siya ini tari hāmii hāmiiya ywowin, ha? Mi tari ti paeyin hiiiniya n̄irioninkin̄in siirin Pol kariir ninkin irimdinu aokikin kimiir whinkinsiis haiginuwamin, ha? Kima tari Pol kariir inig iiir baptaiskim, ha?

14 Kara Adi Komii siir boin wadiekii, kara kimiir waraurin Krispas, Gaias sowiirrarar baptaisgikin kara inkam nwir wara bi baptaisgikin. Niingaka.

15 Inkam nwirki kimiirin wi hiniina boin tanı, kima kariir inig iiir baptaiskim. Niingaka.

16 Ae, kara tisi haningi swoki kwanaingwowoknakiyin, kara Stefanas simiirniyin warar ninkin baptais haiginugikin. Kara ninokninkin tanı, kara tari inkam nwir warar bidi yamisi baptaisgikin iyie?

17 Krais siya kariirin baptaisim bi nikropkikin. Niingaka. Siya kariirin yai win kibya sair boinmauwam nikropkikin. Mi ti hiriinan saiirsika kara kimiirin aowa aowan yaiyim, kima

ninokninkin karamae nwowim pi simiir wara kinawhiyimiyena boin tani, kamim ninokninkin komiigakim simiir hiriinan. Niingaka. Mi kara hiriina boinkiswo mi ti paeyin Krais siir nirioninkinin hiiiniya yio wi inigak di ywowi. Iriig.

Adi Komii siir kirieya ini Krais siir hir nwowa

¹⁸ Kaimwoka, iikamim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin siir yaiya saeya hindara priiboin whaowaei. Mi krime iikamim Adi Komii siya nanmaiwarkainam, nim krimiir kwoinim ha naingwowi, ti paeyin hiiiniya nirioninkinin, siir yaiya ya Adi Komii siir kirie aeyairga.

¹⁹ Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya ha boinka, iikamim ninokninkinkakim simiir ninokninkina wi kara tirbugii. Mi iikamim kwoinpai kwoinpai miiyikakim simiir kwoinim wi kara nirimdiyugii.

²⁰ Mi ti iikamim ninokninkikakim mi iikamim kwoinpai kwoinpaigakim iikamim yai kripii naikiigi ikim mi sima wi inigakar nwo. Niingaka. Mi Adi Komii siya nu tiran iikamim ninokninkinkakim, simiir ninokninkin imiir bidi tirbugiyim.

²¹ Adi Komii siir ninokninkina ti nuan iikamim simiir kwoinairga naingwo haiyim wi dig nwo rani. Niingaka. Adi Komii siya ta boinbu yaiya sima boinmimauuwa sairam naingwo tibmiiyim, iikamim simiirin wi siya nanmaiwarkainaei.

²² Juda sima yaewan minam kindiyu wankim, sima yaeya dimin kirie komii win kigi mi sima wa naingwo tibmii. Mi yim Grikim, ninokninkin komii haiyaramar mi ankaii.

23 Mi nim krıma paeyin hiiiniya nırioninkının Krais siir nıñkin ırımdınu aokiyın, siir yai aiitar mi boñmímauwikim. Mi Juda iikamím sima ta yai aiir wakaewinim mi simiir kwoinim miiyıknan bi nwokikim, ini hindara hıugimkikiugiyım. Mi iikamím Juda iikam tani, yım simiir kwoinim ha naingwowi, ta yaiya saeya hindara priiboin whaowaei.

24 Nı̄m krıma nhı̄rim Juda iikamkim mi nhı̄rim krıma Juda iikam tani. Krıma Adi komii siir nı̄kieu aiir wakaeyim krıma ina ninokninkınım, Krais siya Adi Komii siir kirieya mi siir ninokninkına, saaır nı̄isiisiimauugin.

25 Iikam nhı̄rim sim kwoinim yım ha naingwowi, Adi Komii siir ninokninkına saeya bwam karamaekı̄ nı̄uwi mi yım inkam nhı̄rim sim kwoinim ha aingwowi, Adi Komii siir kirieya saeya opaırgı̄ mi ı̄uwi. Mi Adi Komii siir ninokninkına ini tī nuan inkamím ninokninkın komii Komiigakim bii nwowim, ini simiir ninokninkın imiir haibura mi Adi Komii siir kirie ini tī nuan iikamím kirie komii Komiigakim bii nwowim simiir kirie aiir haibura.

26 Tī nomiiyauim kima biiya Adi Komii siya nı̄mbina iiya kima naingwo tı̄bmiiya mi saiiram tī swokī aingwowoknaki biiya kima panı̄in panı̄in inkam nwokim, iiya Adi Komii siya kimiir nı̄mbina. Mi nu tı̄ran iikamím ninokninkın komii Komiigakim mi kirie komii Komiigak nwokim, yım ı̄uarig bi nwokim. Nīngaki, nīngakiingga.

27 Adi Komii siya bidi hidgiyın iikamím nu tı̄ranım ha naingwowim inig karamae nwowim simiir nı̄mbinam, iikamím ninokninkinkakim simiir kiyıpsı̄bgi haiginiuwam. Mi siya iikam

opairim nuan inkam im naingwowim simiir bidi yimbingiyim, inkam kirekakim simiir kiyipsibgi haiginiuwam.

28 Adi Komii siya bidi yimbingiyin inkamim yaeyipyaeyipa ti nuan inkamim sima yasururgaiyim. Mi iripa nomboin ii ae karamae sima nwowim simiirin. Dimusi rani, ti iikamim nuanim ha naingwowiyim, sima inig komiigakim simiirin Adi Komii siya bidi ikwowaaisiigiyim.

29 Inkam nwirki hainan karamaeka siir inig iirarin, Adi Komii siir whwonkam ida. Ningaka.

30 Whisarii rani, krima ini Jisis Krais siirgisiirkiina ywowim. Mi Adi Komii siya Jisis siirin minam nimbingin Krais siirin siya krimiir ninokninkin haiginiuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi hinina nwoki boinim, dimin whirki bi kimbugim mi krimiirin siyar sakii prapras okwokiyim mi krima ini rirmiiya ywokiyim.

31 Yokwo Komii saeya hinina boinka, yio siyiu miyik rani, inkamin siir inig iirar hainanaeiyin, siya Adi Komii siir inig iirar hainan iski. Iriig.

2

Pol siya paeyin hiiiniya nirioninkinin saiir boinmimauugin

1 Pol siya boin, ti nomiiyauim, iya kara kimiirim nita kara Adi Komii siir yai miyika saiir boinmimauuwim mi kara kimiirin yai kirie kirieyim mi yai aowa aowan ikim, kara simiir bi boinmimauugim. Ningaka.

2 Iiya kara kimaka nwowa kariir kwoinin hiniingin, kara wi dimin whirim naingwo rani. Ningaka. Kara Jisis Krais siiraramar yaingwo

iske. Mi dimin komii whirin paeyin hiiinya ninzioninkinin siya naowin siirama daingwo iski.

³ Iiya kara kimiir waraur nita kara kirekak sim bi nitkin kara ntidid kakar nitkin mi kariir piua nopnopa mi kinka.

⁴ Mi yaiya kara boina mi yai win kibiyu kara mi boinmimauua, kara inkamim ninokninkinkakim kimiir kwoinim simiir hiriinan bi hir boinikin. Ningaka. Kara Adi Komii siir naeyiuin siir kireya sairrar nitkin kimiir niisiisiimauuwamin.

⁵ Mi kimiir naingwo tibmiiya inkam ninokninkinkakim simiir hiranki bi haigin. Ningaka. Adi Komii siir kireya sair hiranka nitka. Iriig.

Ninokninkina krimiirin Adi Komii siir naeyiu ieyar hauugin

⁶ Kaimwoka, sima iikamim naingwo tibmii kirie kirekakim yaowae adnan nwowim, simiirin wi yai kirie kirie kapi boinmimauuwi. Mi ta ninokninkina ti nuin siir tiran tani mi ti inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim simiir tani. Ningaka. Ta simiir kireya ini kingiina nwalla wa digiuguski.

⁷ Krimiir Adi Komii siir yaiya sair boinmimauugim. Mi takar nimprio yaiya inkamim nuanim simiirsi nimprioka. Ta yaiya saeya bidi bidiniyar nwoka, iiya siya nu iir nonkwokwo karamae nwalla sairrar. Ta ninokninkina kara boinmimauua saeya Adi Komii siya ninokninkina nimprio yaiya mi ta nimprio yaiya iikamim nuanim simiirsi nimprioka. Mi ta yaiya saeya biiya nwalla sairrar. Siya minam naingwokin, siir siyu miyyik miyyikim krimiir

whwonkam ida diriraeraram mi krıma saikar nwokı ongwomamair aeyim. Mi ti sima kara boinkiyim.

8 Nuan inkam komii nwirkı bi ninokninkinkın ta yaiya saiir bwam iiirin. Niingaka. Mi sima ninokninkiswo mi sima ninomor kouan Inkam Komiiyin siirin wi paeyin hiiuniya niriioninkın saika dinkin irinugi. Niingaka.

9 Mi ti digworaekwo whiekakim simaırgim Adi Komii siya kiyau haigın kwokını iikamim siiram naıngwokiinim simiiram. Mi Yokwo Komii saeya hiniina boinkika,

tiki dimin taeminim yim iikami nhwoki kig karamae nwowim mi simiir wiingi wakae karamae nwowim mi iikamkim sim naıngwowim yim wi nwo rani.

10 Adi Komii siir naeyiuin siyar niisiisimauugim ti siir nimprıo yaiyim krımiirin. Adi Komii siir naeyiuin siya siyar ninokninkini diminpai diminpaiyim mi Adi Komii siir kwoinin, iripi hiriinan, sasar mi inokninkini.

11 Yipiki inkamkin, inkam nwirni kwoinin siir ninokninkinin. Ti inkamin siir kwoinin naeyiuin sasar ninokninkin iskii. Mi iripi hiriinan Adi Komii siir kwoinin inkam nwirkı ninoknikin karamaeka. Siir naeyiuin sasar ninokninkini.

12 Mi krıma ti kwoin hiriinanın nuan inkamki bi hauugin. Niingaka. Krımiirin kwoin miyyikin Adi Komii siir naeyiuin siyar hauugin. Mi krıma wa ninokninkini, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya krımiirin hindara prihauugim.

13 Ti diminin krıma siirin kimiir boınmäuü wakaekin. Ta yaiya krıma inkamin ninokninkinkakin siir hiranki bi haiga. Niingaka.

Ta yaiya krıma bōnmımauuua Adi Komii siir naeyiūn siyar niisiimauugın. Mi krıma kamım Adi Komii siir naeyiugakım simiir hiriinan asi bōnmımauuwi mi sima asi sibgu wakaeyoknaei.

¹⁴ Inkamin Adi Komii siir naeyiū karamae nwowin mi siya wi Adi Komii siir dimin miyik swoki inokninkin tani. Nīngaka. Dimusi rani, siya hiniina nāngwokin siya hindara priināngwo whaowaei bōni. Mi siya wi ti diminin siir dimin mwo iiir ninokninkin tani. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiūn siiar diminkin.

¹⁵ Inkamin Adi Komii siir naeyiugakin, siyaırgın digworaekwo whiekakım simiir hidiyin mi siirin, inkam nwirki hidim wi dig nwo rani. Nīngaki, nīngakiingga.

¹⁶ Bīya Adi Komii siir inkam nwırin siya Yokwo Komii aiirin hiniina wīn bōnkikin, ihi, yipikin Bīyan Inkam Komiyyin siir kwoin whiekak imiir ninokninkin. Mi wi nhinga ninokninkini Bīyan Inkam Komii siir kwoin iiirin mi wi nhinga nīsiisimauuwi siirin, ha? Nīngaki, nīngakiingga. Siya hiniina wīn bōnkikin. Dimusi rani, Adi Komii siir naeyiūn siyar nowomwarkaiyiuwi krımiirin mi krıma Krais siir kwoin siir hiriinan asi nwowi. Iriig.

3

Adi Komii siir miyan inkamkin

¹ Ti nomiiyauim, bīya kara bōnmauuwim yaiyim mi kara kimiirin kamım Adi Komii siir naeyiugakım simiir bōnmauuwa sair

hiriinan bi boinmimauugin. Niingaka. Yaiyim kara boinmimauuiyim kara iikamim Adi Komii siir naeyiu karamae nwowim, simiir hir boinmimauugin. Dimusi rani, kimiir naengwo tibmiiya ini yinisim prraigaknan ywowim Krais siir siyiu iirin.

2 Ta yaiya kara kimiir boinmimauuuwa ini mwianan ywowim, kara kimiirin mwianan hauu aekin. Kariir yaiya saeya ini nae kirie kirieyim inkam adiyaowaeki naeiyim, simiir hiriinan bi hauu aekin. Niingaka. Kima wi Adi Komii siir yai kirieya saiir wakae rani. Dimusi rani, kimiir kwoinim ini yinisim prraigaknan ywowim mi tariinanin iripi hiriinan, kima dig bi mi okim.

3 Dimusi rani, kimiir siyiuim kima napdiriraerariyim ini iikamim nu tiranim simiir hiriinan ywowim. Hi, kima kimiir nomiiyauim simaka whwokwoka bi nwowikim mi ninkinwamwarkii boini siyiuin ini kimiir waraurar mi inkin owin. Ti siyiuin kima tirin ini kamim Adi Komii siir ninokninkin karam nwowim, ini simiir hiriinan ywowim mi kima simiir siyiuin siir asi napkim.

4 Nhirim pi hiniina mi boini, krıma Pol siircim. Mi nhirim pi hiniina mi boini, nim Apolosnikim. Ti hiriinan siyiuim kima tiriyyim yim ini iikamim nuanim sima tiriyyim ini simiir hiriinan ywowim.

5 Kima sibgu daengwo, Apolosin yio yipikin? Mi Pol kara yipikin? Krira miiyan inkam kinaırgwo Biyan Inkam Komiyyin siya kririirin yapıyapa mi hauugin. Mi ta kririir miiya kima Krais siiramini ini saiitar yaengwo tibmikiyim.

6 Kara bi minam nitkin, Adi Komii krımiir

Wanin siir yai kibiya saiir boñmauwam, inkamin sasaeya ninkiniyin siir hiriinan. Mi Apolosin mhoiyya ha swoki itin yio ini hiriinan yai kibi aiirar swokini owomwarkaiyiuniyin, inkamin ko nakiyin numir, siir hiriinan. Kimiirin kwoñ miyyikin Adi Komii siyar hauugin numiran sasaeyam sibgu mwrii namiyim simiir hiriinan.

⁷ Mi inkamin sasaeya ninkiniyin, yio inig karamaekin mi ko numir nakiyin, yio iiriipi hiriinan, inig karamaekin. Sasae imiirin Adi Komii krímiir Wanin siyar diriraerarki mi sima pa nimbiyami mi inigakin pi Adi Komii siyar nwowi.

⁸ Mi inkamin sasaeya ninkiniyin mi inkamin numira saiir ko nakiyin sowa hiriinan mii kwíruwa saiirrar miriigo mi sowiirin digworaekwo mhoiyya wi Adi Komii siyar hauuwi miya sowa miriyya saiir digar.

⁹ Krira iripa Adi Komii siir mii kwíruwa saiirar miriigo. Mi kima ini Adi Komii siir numira siya niyyokninkinan ywowim.

¹⁰ Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyer tirkikin kara biiyan inkamin omaka miriyyin siir hiriinan asi nwokin. Kara iiyin paeyin bidi inansiin okwokiyin mi kara kimiiram asi nitkin, Adi Komii siir yai aiir boñmimauuwam. Mi kariirin Adi Komi siyar hauugin ninokninkin miyyika mi mhoiyya iikam nhirim ha nitim sima ini mirii ninkininokougik ta omaka. Mi kima yapayapa nwonira omaka sibgu haigi siyin miriirarao.

¹¹ Kima ina ninokninkinim, yinpaeki yinpaeyin bidi yokwokiyin, siya Krais Jisis siyaırgın. Mi wi inkam nwirki yinpaes wir swoki inansiin okwo rani.

12 Inkamın Adi Komii siir mii aiir miriiyin siya ini inkamın omaka miriiyin siir hiriinan ywowin. Mi nhirim yim mii wadie wadieyim simiirar mi miriiyim mi simiir miiyim ini gol, silva siiyam yipiki hiriayar nwoyokiyokiigiyamiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi ta omaka wi hiriayar nwoki okwoyokiyokwiyyim mi nhirim yim mii miiyik bi miriigim, simiir miiyim ini kii auwim ii priei nwo karamae nwowiyim, ini simiir hiriinan ywowim. Mi taka omaka saeya wi nokwo bripri rani. Niingaka.

13 Mi mhoiya iikam whiekakim simiir miiyim wi idowiya nimbiyami ya ta iiya Adi Komii siya hidana yaimin diminim simiir ya saeya. Mi taka ii aiirin Adi Komii siya hidana paeya wa nimbiyami mi miiya gol, silva mi siiya miiyik miiyiknan nnowa mi paeya wi sair wara ninkin iunam tani. Niingaka. Mi Miiya biyie nnowa ya wi kii aunan niugi nhiskii. Mi siya wa nwoki naingwowim simiir miiya wadieki piyamsi owa, iyie, miiyik rani, aniya?

14 Mi inkamın Adi Komii siir mii miiyik miiyikim simiir mirii, simiirin wi ti inkamın iyiin paeyin haininansiin okwowlar siir idwo nami haigi siyin miriiyin, wi siir hiriinan nnowi. Mi paeya sair wara ninkin iu karamae nnowi mi Adi Komii siya dimin miiyik miiyikim wi ta mii aiirsi hauuwi.

15 Mi paeya ti mii imiir niu iuguskii mi siya wi dimin miiyik miiyikim simiir hai rani. Niingaka. Mi siirar kwoinbudin yio wi wara ninkin dig rani. Niingaka. Siirin wi Adi Komii siya hainaowidi. Mi siya wi diminkak nwo rani. Niingaka. Siya wi niinga niinga priywo kaeyami.

16 Mi tari kima bi ninokninkim, aniya? Kima ini Adi Komii siir omaka komiiya ini sair hiriinan ywowim mi Adi Komii siir naeyiuin ini kimiirar yaninkiniuniyin.

17 Mi inkam nwirki Adi Komii siir omaka dimin whirki kimbu karam nwowa sair niininkiigii mi Adi Komii siya ti inkam iirin wi yamdiyar swoki onkwo niinwimwirninkini. Dimusi rani, Adi Komii siir omaka ya krima argim.

18 Kira ti dimin hiriinanin kinakina kipi swoki iksisaena. Mi inkam nwirki kimiir bopwoniya waraurin, siya nuan diminim simiir siyu imiir napi mi siya hinina naingwogi, kara ninokninkin komiikakin mi ti inkam hiriinanin siir mhii kwoinim kisina haigii mi siya, siya siyamar naingwona karamae nwowi mi nuan iikamim sima wi hinina boini, wara inkamin siir kwoininkin bidi yinkisaiowaenakiyam. Mi Adi Komii siya ti hiriinan inkamin, siirin wi hinina boini, siya ninokninkin miyikakin.

19 Ninokninkina iikamim ti nuanim simiir siir tirana ya Adi Komii siir whwonkam ida ya bidi yinkisaiowaenakiyama. Yokwo Komii sair yai kwira hinina boinka mi ti hiriinan iikamim sima ha naingwogi krima ninokninkin komiigakim. Mi ti hiriinan mwrekboini siyuin sima tiriyin yio ini wraisuim ha'imna anki krima haa'iyim ini hiriinan ywowim. Mi Adi Komi siya krimiirin wi hiriinan nitkin tiimdiinu haa'i, iya krimiir mhii kwoinim hiriinan biyie nwowi.

20 Mi Yokwo Komii sair yai kwira hinina boinka, Biyan Inkam Komii siya ina ninokninkinin mi inkamin siir kwoininkin ha naingwogi kara ninokninkakim mi ta siir

ninokninkina ya ini niingakiniiinggar ywowa.

21 Mi diminim inkamki diriraerar nonkwok-wowim krîma simiir bîyan inkamim simiir inig imiir kipi hainan. Niingaka. Dimusi rani, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim yim kimiiram nimbangim, kimiir whinkinsiis haiginuwam mi yim ti digworaekwo yim kimiiraigim.

22 Pol kara mi Apolos mi Pita, krîma tîr minam nwokim kimiir whindiriraeraram. Adi Komii siyar nimbanga iiya kwoinbudin omwai waiyaiyin mi iiya naonaman aka. Mi digworaekwo whiekakim tariinan mi mhoiyya nimbiyamamim siyar nimbinkim, ti digworaekwo whiekakim yim kimiirgim.

23 Mi wim kima Krais siirgim mi Krais siya yio Adi Komii siirgin. Iriig.

4

Bîyan Inkam Komiiyin siir miyan inkamim yim wi siyar hidî

1 Kima krîmiir dinokninkin, krîma Krais siir miyan inkamkim, siya krîmiirin minam nimbinkin Adi Komii krîmiir Wanin siir aowa aowan nimpryo yai kibiyim simiir kigriraowim iikamim simiir boinmimauuwim.

2 Siyu whirin miyan kamim simiirin hinüngin, siya siir mi imiir sibgu wakaeyokna mirii mi siir miyyim siya wadie sibgu mirii, siir bîyan inkamim siir whwonkam idan.

3 Mi kima kariir boinwokiyopnatkaigii inkam komii komiiyim yai hidiyim simaka, kariir yai imiir, ya ta ii hiriinana ya yaimin karamaeka.

An kara iiriipi hiriinan nu tiranar inkamkin, kara pindan tani. Niingaka. An kara om whiran inkam tani mi kara wi kanakanar swoki hid rani. Niingaka.

⁴ Kariir kwoin̄in ha naingwowi siya ini rirmiigi rirmiiya nwowin dimin whirkin swoki kinyiskai rani, kariir kwoin̄ iiir nipiyaokiiyamin Biyan Inkam Komiiyin sasar ninokninkini.

⁵ Hiya ina nik̄i owa mi kima inkam nwirni siyiuim sairrar kipi nik̄i hid kima Biyan Inkam Komiiyin siirimar tiki okwokin. Mi siya digworaekwo whiekakim mi kwoin̄im aowa aowa nwowim mi niibwomambwo nwokiyamim, sima wi idowiiyar nimbin iuguski w̄i kimiminki rani. Mi takaii aiirin, wi Adi Komii siya boinmimauugi irira nwonira simiir mii imiirin wadieki piyasi owa, iyie? Mi tari miiyik rani.

⁶ Kima ti nomiiyauim, ti yaiyim kara boinmimauuwim, Apolos siya mi kara kririirar yaigim, kimiir whinkisiis haiginiuam, diminim krima diriraerarim mi krima niisiimauuim simiir. Mi kima wa nwoki inokninkinim. Saeya hiningga, kima digiumii Adi Komii siir yaiya sairrar kipi haimriiyugig mi kira kipi nantamyiriyir mi digiumii nwirni kipi haimriiyiu mi nwiruani aram kipi naingwo. Niingaka.

⁷ Yipiki kiriir nokmw̄in okwohaiginiuin inkam komii, iki iikam nhirim simiir kou mwowam? Niingaka. Adi Komii siya hauugim wara digworaekwo whiekakim kima nonkwowim mi kima hiniiin dimusi boinkim, dimin miyyik miyyikim kimiir kiriekar diriraerari.

⁸ Krimiir kwoin̄im ha naingwokim kima Adi Komii siir digworaekwo whiekakim

simiir bidi haiyim mi kima digworaekwo whiekakam bi hainguguwikim, aniya? Kímiir kwoinim ha naingwowi kima ini digworaekwoki yaokingugunankaiyim, aniya? Kara híriiyar naingowi, kima nu kigriraowan inkam komii nwowi mi nim kríma wi iríipi híriinan nu kigriraowan inkam komiiyar mi owi.

⁹ Krímiirin Adi Komii siya nokmwín okwo haiginiugim aposel inkam paeprikab nwowím. Kríma ini simiir boin híriiyü inkamnan ywowím mi kríma wa nwokí aonamim, ha naonamiyin inkamin yaigak nwowyiyin mi iikamim nu tíranim simiir whwonkam ida mi ninomor kouan paekwosim ikim, ini simiir híriinan ywowím. Mi simiir nhwoin ini kríriirar habitkinkiyim.

¹⁰ Kríma Krais siir yai aiirin ina boinmímauuim. Mi simiir kwoinim ha naingowi, simiir mwoim sima nínkisaíowaenakiyami. Mi wím kima ha naingowi Krais siir siyupai siyupaiyim simiir bidi yinokninkin digim mi nim kríma niíngaka, ha? Mi wím kima ha naingowi, kiriekak krímar ywo íski. Mi nim kríma niíngaka, ha? Mi wím kima ha naingowi kirie komiigak kímar ywo mi nim kríma niíngaka, ha?

¹¹ Mi biiya iríipi híriinan mi tisi tarinanan nadigniyin mi nim kríma mhii prasae bi naokim mi krímiir kwoinim ha mi símsinkai op minam mi mwinis minim ha mi haingugu. Mi sima, simiir iinaim pa mi unomoknaei krímiir priitio priitowam mi kríma maeyau kwírua nwowipisuam whaowaei.

¹² Kríma piú minkí piyaowi mi miiyim krímiir iingair kípi swoki onkwo mirii umírsisim

haiyam mi naemin sainan. Mi iiya sima kr̄imiir nigbumbuwiym mi nim krima niingaka, simiirin pi yai miyik miyik arar swoki boini. Iiya sima kr̄imiir tirbuwiym mi nim krima simiirin pi hindara kigninkin diriraerari.

13 Mi iiya sima yai biyie kr̄imiir boiniyim mi nim krima simiirin pi yai hiinsima boini. Krima ini nuan kiigwo paekwowim simiir hiriinan ywowim mi krima ini mhakwokyinan ywowim. Simiir kwoinim ha naingwokim kr̄imiirin, krima biiya hiriinanar nwokim mi tariinanin iriipi hiriinan.

14 Kara ta yaiya k̄imiir kiyopsibgi haiginiuam bi winkleka. Niingaka. Kima ini kariir yinisisimnan ywowim mi kariir kwoinin ini kimiiramar naingwo irkakin mi ta yokwowa kara winkiya kara kimiirsi kauididgikin.

15 Iikam whiekakim sima wa niti Jisis Krais siir yai aiir boinmimauuwim mi yim t̄iriiginim yim k̄imiir ad tipmwo rani. Niingaka. Kima hirii hirii ad karamaeka, kanakanairgin k̄imiir adin. Whisarii rani, k̄imiir t̄iriirin biiki biiyin kara nitkin, Jisis Krais siir yai win kibya saiirim kara nini boinmimauunikin k̄imiirin mi kima ha wakaeyim mi ina yitim ta mii aiiram.

16 Ta kara boinanaeiya k̄imiir, kara dimusi bi boinkin, kara m̄insi boinkin, kima kariir siyu iiir kigna apim.

17 Kara Timoti siirin hiriinansi nikropkikin k̄imiir waraurin. Siya ini kariir yinisisimnan yowowin mi kara siiramar naingwokwonanaeikin. Siir naingwo tibmiiya, Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya, ini kiriekikirie ywowa mi siya Jisis siir siyu imiirar sibgu apikin. Mi siya wi Jisis Krais siir

yai imiirar swoki bōnmimauwi k̄miirin, k̄miir kwōin ̄miir swoki bōnworwokai haiḡniuam, siyūin Krais Jisis siirin kara napiȳin siir. Mi siyūin kara nowomwarkaiȳuwiȳim Adi Komii siir iikam ̄miir. Mi maeyau maeyauim kara ta h̄iriinan yai kwirua sair saira bōnmimauu nanaeikim Adi Komii siir iikam ̄miirin.

18 K̄miir nh̄irim sima b̄di yantamyiriȳirim. Dimusi rani, sima ha nāngwowi kara wi swoki it rani, ȳim sima k̄miir kwōin ̄miir haipriidkikaiȳim t̄ri. Mi k̄ma wi kariir yai aiir wakaeyokna rani.

19 Nīngaka, mi Biyan Inkam Komiiȳin siya kariirim nāngwowi mi kara k̄miiram̄in wa n̄tsauwi mi kara kam̄im nantamyiriȳirim wi simiir yai ̄miir wakae rani. Nīngaka. Kara minam n̄ti Adi Komii siir miya k̄ma miriiya sair nini apririr k̄ignakiȳim k̄ma Adi Komii siir k̄irie aiirar nasi mirii, iȳie? K̄miir k̄irie aiirar nasi mirii?

20 Adi Komii siya siir iikam̄im mi simiir digworaekwo ik̄im simiir kigriraowikin ta yaiya saeya yai whōmoni rani. Nīngaka. Saeya k̄irie komiigaka.

21 K̄miir kwōnin ha nāngwowi kara k̄miiram̄in idgiu tion siyūin siirim nitim, iȳie? Mi kwōin hiinsima nwowyīin siirim pi yit, iȳie? Mi k̄miirim nāngwokwonanaeiȳin siirim pi yit, aniya? K̄ma kariir yai aiirar b̄di wakaeyokna diriraerarim. Mi k̄ma digworaekwo whiekakim k̄ma tirim simiir ti swoki āngwoki. Mi digworaekwɔim biȳie nwowim ȳim k̄mar sibgu diriraerarkwokin mi kara k̄miiram̄in, wi mairgimairgani siyūin siiraramar n̄ti. Iriig.

5

Hii niwit nanaeni siyiun ini Adi Komii siir iikam nhirim om Korin hiranim naingwo tibmiiyim ini simiir hir nwowin

¹ Yaiya bidi haigirirırkiya, hii nanaeni siyiun ini kimiir waraur nwowin. Tiki siyu hiriinanın yio ini kipiiki kipiisi ywowin tiki siyiun yio ini inkamın siir adni wig hainikii nonkwonaein ini siir hiriinan ywowin. Mi iikamim hiranim Adi Komii siiram naingwo tibmii karamae nwowyim, yim sima ti hiriinan siyiun siir bi swoki tirikim. Niingaka.

² Kima bidiya iki inokninkinim kimiir inkam nwirin ti hiriinan siyu biyie siir tirin mi kima nantamyiriyirkak dimusi swoki owi, ha? Kima ti hiriinan siyiun siirsiyin naingwoyimiyok ididgak dwo. Mi hanünginiuwi, kima siirin ti haïnïknatki, yio kimaka kipi nwo.

³ Kaimwoka, kara kimaka kingiin bi nwokin mi kariir kwoinın siya kimaka waraur bidi ywowin mi kara bidiyar mi hidgiyen siir siyiim siya tiriym simiirin.

⁴ Kara hiriinan bidi boïnkiyin, Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir inig iiirin kima iripa haïngiriyu boïnai. Mi kariir kwoin ieya mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir kirieya wi kimaka nïnkin owi.

⁵ Mi kima ti iikamim naingwo tibmiiyim, ti hiriinan inkam biyie nwirin kimaka nwowin siir haïnïknatki Setan siirim mi siirin wi Se tan siya nwoki onkwobumbuninkinim. Mi siir kwoinbudin wi Adi Komii siya nwoki anmai warkainaowidim. Mi iiya Biyan Inkam Komii siya swoki itana siya wi wadieyar nwoki owim.

6 Yio ti siyu hiniin yio miiyik rani, kima hiniina boini, krimiir iikamim wadieyaargim. Mi kima kimiir dimin biyieyim ini hiriayar kignisu okripkaiyim. Kima ta diminsima ninom nikiuwiya saoir daingwoki. Saeya pi omaka min ku mi inkamin omakainin, pi kiyinsa diriraerar karam ywo mi ta omaka pi saeyerar kurimtioki iuguskii. Mi hiriinanki niuwi, kimiir waraurin dimin biyie inkam nwiruwakar diriraerari mi kima siirin hiriayar kignisu diriraerari. Mi mhoiyya wiim kima wi ti hiriinan siyu iiirar mi tiri.

7 Mi kima kimiir siyu biyieyin diktigi, ta diminsima ninom nikiuwiya saoir hiriinan mi kimiir kwoinim rirmiiya nwoki okiyim. Dimusi rani, Krais siya ini kimiir wou nikwo aeni ii komiinan ywowin. Mi siya ini nimwo op hainaowiyin inkamin, krimiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam mi ini siir hiriinan ywowin. Mi iiya paeyin hiniya niriöninkinin Krais siir ninkin isom irinugiyin, siya ini sibsibin biiya Judakim sim nisom nanag hauuwin ini siir hiniin ywowin, krimiir dimin biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyam. Mi Krais siya ini krimiir sibsibnan ywowin.

8 Mi nim krima iriipi hiriinan dimin biyieyim, simiirin digiumii timi haimriiyiugig mi ha timi haiyoprimdiyiumiigi swoki. Ya ini Judaki sima tirin bretin yis karamaeyin ini siir hiriinan ywowin ta ii komiiya wou nikwo aelya, sairin, ta iiya bretin yis karamaeyin siir naelya ya simiir dimin biyie biyieyim simiir haiyoprimdiyiumiigiyim saoir nisisiimauuga. Mi krima hiriinan tiri, dimin biyieyim biiya krima

tirkaiyiuwim digiumii simiir haimriiyugigi mi krima wi iikam wadieyar nwowi. Mi krimiir yayim iripi hiriinan wi wadieyar mi owi.

⁹ Mi yokwo kwira kara winkiya kimiiram, kara hinina win boinkikin, kima iikamim hii niwitnanaeiyim simaka kipi napririr.

¹⁰ Kara iikamim naingwo tibmii karam nwowim sima tiriym hiriinan siyuim, hii min niwitnanaeiyim mi inkamam kigmaili ikim mi inkam nhirmi digworaekwo min tauae hαι ikim mi inkamim uruwai siyaowaini siyu napi ikim, kara simiir bi boinkin. Niingaka. Kima ti hiriinan iikamim simiirin digiumii haimriiyugigam naingwowi mi kima ti nu iirar ti haiburgik iski.

¹¹ Ta yokwowa kara winkiya sair yaimwokiyaimwowa saeya hiningga. Mi inkamin naingwo tibmiyin siya hii min nanaei mi siya inkam nwirni dimin nam kigmaili mi uruwai siyaowaini siyuin siir mi api mi inkam nwirni mi ighbumbuwi mi op biyie mi kwiyaei mi inkam nwirni dimin min mi tauae hai mi yio ti hiriinan inkamin, kima saika kipi nombopboin mi nae saika kipi mi ae. Niingaka.

¹² Kimiir kwoinim ha naingwowi ta mii hiriinana inkamin naingwo tibmii Karam nwowiyin siirin kara hidim, aniya? Niingaka. Mi krima inkamim naingwo tibmii kiinim simiirara hidiski.

¹³ Iikamim naingwo tibmii karamaeyim simiir siyuim wi Adi Komii siyar hidi. Adi Komii siir yaiya biiya sima winkiya saeya hinina win boinkika mi ti hiriinan inkam biyeyim kimaka waraur nwowim simiirin hainimiknatatki. Iriig.

6

Iikamim naingwo tibmiiyim sima simiir nomiyyau imiir kipi boinuriyi boin

¹ Mi kimiir inkam nwirki siya mairstimairstga siir nomiyyau nwirni nwo karamae nwowi, yio wi yaigak nwowi. Mi kima siirin hiriinan dimusi kigninkin tirkim siir nomiyyau iir boinwokiyopnatkaigiyamin, iki gavman iikamim yipiki Adi Komii siir siyiu iir nap karamae nwowiyim simiir iin nonkwokiyamin, ha? Kima hiriinan Kipi tir! Siya Kimiiram dam, iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiirgiasiir wakaeyokna apiyim kimiiram mi sowiir yaiyim kimar wakae mi sowiirin kimar hidhaigini u mi sowa wi iripa nwoki ongwomamair aeyim.

² Kima ti dimin imiir daingwoki, mi nim krima iikamim Adi Komii siirim, mhoiiya krima wi nuan iikamim simiir hidi. Mi kima iikamim yipiki ti nu iir nwowiyim simiir hidi mi kima ti dimin sim hiriinanin kima, swoki hidnaei siirin wi panina sibgu ninokninkini, ha?

³ Kima ti siir daingwoki. Mhoiiya krima wi paekwosim imiir hidi mi tariinanin nu tirin kima hinina daingwo, kima wi digar nwowi. Ti dimin hiriinanin ti kima kimar tirin kimiir waraurar siir hidim.

⁴ Mi hiriinanki niuwi inkamim siir nomiyyau in saika nongwomamair ae karam nwowi mi kima siirin wi dimuam kigninkinkii, iki iikamim kima ninokninkinim, iikam biyie nwowim yipiki Adi Komii siir piugana saiir karamaeyim, simiir hiriirin, ha?

5 Ta yokwowa kara w̄inkiya, kara igaō yai w̄in bōnkikin mi iikam k̄imiiram̄in ha w̄in hauugikin mi k̄ima wa nwoki ididim. Dimusika? Mi tari k̄imiir waraurin inkam nw̄irm̄in nw̄irm̄inki ninokn̄inkin karamaeka ti inkam nw̄iso naingwo t̄ibmiiyo sowiir h̄ik aiir wokmai haiḡin̄iuwam̄in, aniya?

6 An kara ha naingwowi, Nīngaka. Mi ti hiriinan̄in siir t̄iriȳim k̄imiir iikam nh̄irim ȳimbi io kwōin naingwowi Mi simiir nomiiyauim ȳip̄iki Adi Komii siir yai aiir napiȳim simiirin pī simar swokin̄i kiyainaki. Mi sima pa nami mi simiirin pī iki iikam̄im ȳip̄iki Adi Komii siir siyu ilir nap karamae nwowiȳim simiiram n̄ikiunami, simiir whwonkam ida nin̄i okwo bōnm̄imauuwam simiir bōnwokiyopnatkaigiyam. Mi simiirin pī sima nwoki wh̄inkinsiis haiḡin̄iuwim iripa sima nongwomamair aeyam.

7 Mi ti dimin̄in k̄imiirin wī siya niyopakaiȳiuwi. Mi wara iripa k̄ima nongwomamair aeya wī saeya t̄irbugi mi k̄ima mi k̄imiir nomiiyau im̄a, w̄im wī yaigak k̄ima kimar swoki inwo anwonaei. Mi kiriir nomiiyauin siya kiriir t̄irbuwi, kira siirin yai komiiyam k̄ipi nam mi hindara daingwo ouwouu iuguski mi iinokkinokin kiriir nomiiyauin siya kinakar nnowi.

8 Mi ti siyu hiriinan̄in k̄ima t̄irin k̄imiir nomiiyau im̄iir, yio siyu biȳieki biȳie kiingin.

9 Ti simiir ti aingwoki, iikam̄im ȳip̄iki dimin bibiȳie t̄irim, yim wī om̄in Adi Komii siya kigirkakiȳin digworaekwo whiekakim simiir, sima wī siir wara nam tan̄i. Mi k̄ima ti hiriinan iikam biȳieȳim, ȳip̄iki wī Adi Komii siiram nam karam nnowi saika nnowam, k̄ima simiirsi

wi naingwoyimyok rani, aniya? Yio wi miiyik nwo rani, ti hiriinan diminim kima, kima kimar swoki iksisaenaei. Mi iikamim yipiki iikam nhirmaka priinanaeiyim hii mi naeyiu biyie mi inig hainaniyim mi iikamim yipiki nonkwonam hii sima sima swoki priinanaeiyim mi kamim iripa piu kam nhirmaka nwowiyim mi siyiu biyie ha tiriylim, yim wi ti omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim simiir, wi siir wara nwo rani. Niingaka.

10 Mi iikamim yipiki hii tauaeiyim mi digworaekwowam kigmairiyim mi op biyieya kwiyae whaowaeiya sae kwiyaeiyim mi ha kwiyae whaowaenamiyim mi tiriiginim yipiki yai bibiyie boiniyim mi iikam nhirmi hinda whisariiya priiboiniyim mi iikam nhirmi digworaekwo priihai priihaiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi omin Adi Komii siya kigirkakiyin digworaekwo whiekakim sim, wi siir hiriir wara nam tanu hir nwowamin. Niingaka.

11 Mi kimiir iikam nhirim biiya sima ti hiriinan siyiu iiirar bidi iki tirim mi ti dimin biyie hiriinanim kimiir kwoinau nwokaiyim, yim Adi Komii siir naeyiu ieya bidi yinakiyim mi kimiirin siya bidi yimbinim siir iikam nwowam. Mi siya boinki, kima whauriyinan mi wadie bidi ywokiyim. Dimusi rani, kima Biiyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siir yai aiiram naingwo tibmii kiingim mi saiir wakaeyokna apkim. Mi kima ini siirar ywowim. Iriig.

Mi kima siyiu wadie tiri, kiriir piu aiirin, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainanprapraskii.

Dimusi rani, ta saiirsika

¹² Mi wim kima hiniina boinkim, digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nikopaisisir karamae nwowim krima simiir tiri wadie nwowam wi digar nnowi. Mi kara pi hiniina boini, ti digworaekwo hiriinanim simiir nhirim, krimiirin wi sima whindiraerar tani wadie krima nwowamin. Mi kima ha boini, ti diminim yim wadiyeaargin, krima simiirin ha tir mi kara ti simiirin kimiirin pi hiniina boinkii, kara wi ti digworaekwo nhirim simiir tir tani. Dimusi rani, kara simiiram naingwo rani, kariir kwoin iir kiyaiyamin mi kara simiiramin pa nwoki aingwokwonanaeiyim. Niingaka.

¹³ Mi wim kima hiniina boinkim, naeyim Adi Komii siya tirim krima wi simiir naei. Krimiirin mhii Adi Komii siya hauugin ti nae ima nwokaiyam mi kima ti naeyim mi mhii ikim simiiramin hiniin kipi naingwo, kouin ini sima ywowin yim ti dimin hiniinim yim dimin komii rani mhoiyya wi Adi Komii siyar swoki hauukiiyuwi yaeya mhii mi yaeya nae. Mi krimiir naeyim mi krimiir piu ikim, yim wi siya digi krimiir piuim yim Adi Komii siya tirkikim. Mi krima mi iki nhir ikim, krima dimin biyie irni nwirni kipi tir krima Biyan Inkam Komii siir digworaekwo imiirrarar tir mi siir inig iirrarar hainan, digworaekwowim krimiir piu ima tiriylim mi siya wi hiriinan saiirsi kigirkaki krimiir piu aiirin.

¹⁴ Biyan Inkam Komiiyin Jisis siya bidiyar iki aonamin mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwoki. Mi mhoiyya krima naonami mi krimiir piu imiirin wi Adi Komii siyar swoki

hidn̄insiin idwowi, siir k̄rie komii aeyar.

15 Kr̄ima ini Krais siir p̄ua ini sair iga iin mi p̄ua haimii hāmiinan ywowim. K̄ima ta sair dāngwoki mi k̄ima hiriyyar nāngwomi, t̄riiginin yio wadiek̄in, kr̄ima, kr̄imiir p̄ium Krais siir p̄ua h̄ranki ti hai mi wiga hii nanaeiyā saiir p̄ua anaka ti ink̄in itapiyoki, aniya? Nīngaka.

16 Ta sair dāngwoki, inkamin yip̄iki siir p̄ua wiga hii nanaeiyā saika nitapiyoki, yo sowa ini p̄ua kw̄ruwar ywoviskiyo. Adi Komii siya Yokwo Komii sairin hin̄in boinkikin, inkamin wig iraka iripa p̄ua nwowi, yo sowa ini p̄ua kw̄ruwar ywoviskiyo.

17 Mi iikamim yip̄iki Biyan Inkam Komii siir yai imiir wakaeyokna apim, yim ini saika iripa kwoin whiruwar ywoviskiyim.

18 Siyiuin hii nanaeiyin siirsi dapiyok. Mi ti iikamim, siyiuin hii nanaeiyin siir siira t̄riyim yim simiir p̄ua imiirar kiyopsibgi haiginiuwi. Mi iki dimin biyie nh̄rim iikam ima t̄riyim yi simiir p̄ua air bi t̄rbuwikin ti siir hiriinan. Nīngaka.

19 K̄imiir p̄ium yim ini wadieki wadie ywowim yim ini Adi Komii siir naeyiuin siir omaka kirienan ywowa. Mi k̄ima ta sair bi ninokn̄inkinkim? Siir naeyiuin yip̄iki k̄imiir hauugikin ini hanin̄ k̄imiir kwirii idwokaiyam. K̄imiir p̄ua ya k̄imiirḡi k̄imiir p̄ua rani. Nīngaka.

20 Yim Adi Komii siir piugim. Dimusi rani, b̄iyya Adi Komii siir yinism̄ iirar nikropkikin mi siya ina yaowin paeyin h̄iiniya nirioninkin̄in si, kr̄imiir namaiwarkainam. Mi kr̄ima Adi Komi siir inig iir hainanki diminim kr̄ima tirim simiirs̄i.

Dimusi rani, siya krimiirin dimin kibiki kibi iiutar tirkin krimiir nanmaiwarkainamin. Iriig.

7

Iikamim yipiki nonkwona pi simiir boini

¹ Mi ta kara winkiya yokwoni kimiiram kara min swoki win boinkikin, ti digworaekwowim kima sriigiyim, iyi kima winkiya kariiram. Mi kariiar kwoin yio hiniina naingowi ta sairin inkamin wig nonkwona karamae mi owi yi ini wadieyar mi owin.

² Mi wigkam whiekakim yim hii nanaeni siyuin, dimin biyiekakin siir tirikim. Mi ti hiriinan siyuin yio ini ywowin, kam whiekakim yim simiir yapiyapa wigakar dwo mi iripi hiriinan wigim simiir yapa yapa kamaka mi owi, yi ini mi owin.

³ Mi inkamin yipiki wigak nwowiyin, yio siya siir wig aiiramar timi kiwaki, iripa nib saika whwonkaiyamin. Mi wiga kamkak mi owiya, ya saeya sair kam iiiramar timi kiwaki, iripa nib saika mi whwonkaiyamin.

⁴ Kara ti hiriinan minsi boinkikin, wig saeya sair piua wi sasar kigriraona rani. Ningaka. Saier kamin wi siya warar timi kigrirao. Mi kamin, yio iripi hiriinan siir piua siya siyar mi kigriraona rani. Ningaka. Wiga siya nonkwona wi saeya warar timi kigrirao siirin.

⁵ Mi sowowaiyin iripa piu nwowamin wi kipi nimiyyiu. Mi ini mi owin sowa kwoin whiruwar mi okii iripa nib mi whwonkai karamae mi owi ii nhirim mi sowa Adi Komii siiramin wa nwoki kwis boin diminamin. Mi mhoiiya, sowa diminamin Adi Komii siiram kwisboin digii

mi sowa iripa nib whwonkaiyamin wa ti swoki aingwo mi Setan siya sowiir kwoin iiir nikpitmai karamaeyin wi hiriinanki nwowi. Mi hiriinanki niuwi, sowa wi kam nwiraka mi wig iraka hii saeya priinanaeyami.

6 Taka yaiya ya wigkamim nonkwonam simiir boinkika, ta kima niki sriigya kariir. Mi kara ini kwoin whiruwar mi okiyin. Mi ta yaiya ya Adi Komii siir siyu komii siir yaiya ya saiir hiriinan tani. Niingaka.

7 Mi kara hinina naingwowi ti wigkam hiriinanim yim sima kariir hiriinan niinggar timi o. Mi Adi Komii siya iikam nhirim yim hiriinanar mi onkwokwokikim nhirim ti hinin mi nhirim ti hinin. Adi Komii siya hiriinanar naingwokin iikam nhirim yim ha timi onkwona mi Adi Komii siya iikam nhirim krimiirin hiriinan niinggar mi owamar mi onkwokwokikin.

8 Mi kara ta saiirin pi hinina boinkii, wigkamim yipiki nonkwona karamaeyim mi wigim yipiki simiir kamim naowim, yi ini wadieyar mi owim, sima hiriinan niinggar mi owim kariir hiriinan.

9 Mi kima, kimiir kwoinim sibgu naingwo omok karamae nwowi mi kima ha naingwowi, iripa piu kamaka mi wig aka nwowamin mi kima hindara nonkwonaei, aeya yi nikrani. Mi yio siyu miyyik rani, kima hiriinan niinggar nwowi. Mi iripa piu kam nwiraka mi wig iraka ha nwowi, yio ti hiriinan yio siyu miyyik rani, ini kipiigli kipii ywowin.

10 Kara ti wigkamim yipiki nonkwonam kimiir boinkii, kara kimiirin igao yai boinkii, wig kima kimiir kam imiir kipi haiburgig. Mi ti yaiyim

kariir kwoinaırga bı priinaingwo boınkım. Niıngaka. Kariirin Biıyan Inkam Komii Krais siyar boınmäuugın mi kara kımıir asi boınkin.

11 Mi wiga yıpiki saiir kam iıir soppigiyı, saeya kipi swoki onkwona yaeya kam nwırni. Mi hiriinan karamaeki niuwi, saeya wa tı swoki am saiir kamkikam iıiramar mi kamım yım ıriipi hiriinan yım simiir wig imiir kipi mi sopki.

12 Mi tıriiginim, yım kariir kwoıñkar naıngwo boınkikım, iikam nhırim kımıirin Biıyan Inkam Komii Krais siya bı boınkikın kariirin tı siirin, yım kariir kwoıñkar naıngwowaıkaıgım. Mi inkamın yıpiki Adı Komii siir yai aiir wakaeyoknaei mi siya wiga Adı Komii siir siyiu napkaramaeya saiir bıdi yasae onkwonakiyın mi saeya siiram naıngwowi mi saeya wi hiriıyar timi o siirar mi siya saiirin wi kipi sopki ya hiriıyar timi o.

13 Mi wiga Adı Komii siir yai aiir wakaeyokna api mi saeya kamin yıpiki Adı Komii siir yai aiir wakaeyokna karamae nwowın siirin bıdi yasae onkwonakiya mi siya saika hırar nwokrıpkaiyam tıri mi saeya siir kipi sopki.

14 Mi saeya siirin wi kipi borıisop mi wi kipi sopki. Dimusi rani, Adı Komii siya ha boınkin, tariigına ya siya bıdi yımbingiya. Dimusi rani, siir wiga Krais siir yai imıir sıbgu wakaeyokna apka Adı Komii siya ha boınkin, wiga Krais siir yaiyım simiir wakaeyokna ap karamae nwowiya bıdi yımbingiya. Dimusi rani, saiir kamin yıo Krais siir yai aiir sıbgu wakaeyokna apıkın. Mi tı yaiyım sima kaimwoki niuwi mi Adı Komii siya wi ha boını, kımıir yınisisimim yım wadiekim. Mi tı yaiyım sima kaimwo nwo karam nwo wi

Adi Komii siya wı ha boini, kimiir yinisisimim yım miyık rani, yım ini iki iikamim Krais siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir yinisisimnan ywowim. Mi yım ti yaiyim yım kaimwowaigim.

¹⁵ Mi wigkamim Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowi mi wigkamim nonkwonam sima sima ha ninan sopkii mi kima yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apim, kima simiir boin sima swoki onkwonamin. Kima simiirrarar kigninkinki. Mi wiga yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apa ya saeya saiir kamin siir kwoin iiir kipi kiyai, saika hiriayar nwokripkaiyamin yo sowa yapa yapar timi o. Mi kamin yipiki Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyin, yio siya siir wiga saiir kwoin iiir kipi mi kiyai, saika hiriayar nwokripkaiyamin. Yo sowa yapa yapar timi o. Wigkam krimiirin Adi Komii siya bidi yimbingiyim, siyamar mi krima wı siyu miyikimiyikin wı siir nwoki apim mi krima wı iki wigkam nhirim mhii hinsima simaka nwoki owim.

¹⁶ Mi ni kira wiga naingwo tibmii kiniya kira ninokninkin tani, kira kiriir kam iiir tiri, siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiniyim. Mi iripi hiriinan, kamin naingwo tibmii kiniyin, kira ninokninkin tani kira kiriir wig aiir tirkiyim, saeya Adi Komii siiram naingwo tibmii kiniyim. Iriig.

Krima hiriayar dwo mi dimin taeminim krima tirim Adi Komii siya nikuna krimiir siir iikam nwowam krima simiirrarar tir

¹⁷ Kara pi ta yai kwira sae swoki kwaingiyas boinami, iikam kima nwinira irira hinina dwo

mi diminim Biyan Inkam Komii siya nimbinim kimiir biiya, iiya siya kimiir kwoin imiir kiyaiyin siir siyiu iir napam simiirarar dap iski. Kara ti dimin hiriinan kaimwowim pi ti iikamim Adi Komii siir siyiu iir napiyim iki omom omomim simiirim pi simiirar swoki boinkii.

18 Mi biiya sima kamim simiir miois imiir kitiyopnimir haiyim, yi tiriiginin yio min niisiimauugin siya Adi Komii siirgin. Mi Adi Komii siya ti inkamin siir kwoin iir kiyaii, Jisis Krais siiram naingwo tibmii Kinnam. Mi siya Adi Komii siir yai aiiram in bidi iki wakaeyoknan mi siya ta wisyaiya sima nigga saiirin wi kipi swoki inakmimin. Mi inkamin siir mioisa kitayopnir hai karamae nwowi mi Adi Komii siya siir kwoin iirin ha kiyaii, Jisis Krais siiram naingwo tibmii kinnam mi siya Adi Komii siir yai aiiram in bidi iki wakaeyoknan mi siya wi simiiram kipi kiwaki miois aiir kitayopnir haiyamin.

19 Mi inkamin miois kitayopnir haiyin mi inkamin miois kitayopnir hai karamae nwowin, yio ti hiriinan diminin, yio dimin komii rani. Mi diminki dimin komiyyin iikamkim sim wakaeyoknaeiyin ya Adi Komii siir yai aeyairstga.

20 Mi tiriiginim hiriinanar tiri, iikamim sima Adi Komii siiram in sair naingwo tibmii kinni mi simiir miiyim sima mireyyim ta ii aiir, yim ini ywowim. Mi sima wi hiriinanar ti swoki tirnam.

21 Mi kira inkamin whisarii mii ningar priimiriigin. Mi kiriir kwoinin Adi Komii siya kiyagin siiram naingwo tibmii kinnam, yi ti hiriinanin yi dimin karamaeka kira ta mii hiriinana kira mireyya wi sairsi kipi

naängwoyimyok. Mi inkamin kiriir kigriraowiyin siya kiriirin rirmiiya nwowaiginiugi, yi ini mi owin mi kira ti hiriinan siyuin siir mi owamin mařgimařgar timi onam.

22 Ta kima nwowa ti inkamim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa saiir hiriinan ta biiya kima nwowa dimin biyie saiir aowa saeya nik'i kigriraowa saiir hiriinan. Mi kimiir kwoinim Adi Komii siya kiyaii, siiram naängwo tibmii kinnam, kima siir yai aiir wakaeyokna apam mi kimiirin wi siyar pi ywohaiginiuwın rirmiyan ti dimin biyeyim yipiki kimiir kigriraowim simiir aowa kima nwowa simiir hrankin. Mi hiriinanki nüwi, kima tariinanin ini Jisis Krais siir iikam rirmiiya nwowim. Mi kima yipiki, whisarii miiya priimiriigi windi, yipiki ti inkamim kimiir kigriraowim simiir mii mi ti hiriinan siyuin, iikamim yipiki mii umiram mireyyim, yipiki inkam nhirmi aowa nwo karam nwowim mi kimiir kwoinim Krais siya kiyaii, kima siiram naängwo tibmii kinnam mi siir yai aiir wakaeyokna apam mi kima tariinanin ini Krais siir aowa nwowim, whisarii mii priimiriinan.

23 Mi ta Jisis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinaiiniya mi Adi Komii siya kimiirin dimin prasae prasae bi hauugikin kimiir sainamin. Mi tiriiginim ha saängiyim, Adi Komii siir iikam nwowim, kima iki iikam nhirim simiirin hiuyirmai, kimiir nik'unamsi, yaeya siyu whiram simiir aowa nwowam.

24 Mi ta hiriinan saiirsika kariir nomiiyauim nim krıma wi hiriayar nwokripkaigi Adi Komii saikan. Mi krıma wi kwoin whiruwar nwoki. Mi

krima wi ta mii aiirar mirii kripkaii, ta krıma miriiya biigii bii Adi Komii siya kiyaiya krımiir kwoin imiir. Mi krıma ha napim siir siyu iiir saiir. Iriig.

Wigim kam karamae nwowiyim mi igibae ikim sim boini

²⁵ Tariinanın, kara ta yokwowa kimiiramın wigim kam karamaeyim simiir win boinkikim. Kara kimiiramın dimusi bi winkikin, biiya kima kariiramın simiiram nikisriigikin. Kariirin Biiyan Inkam Komii siya bi boinkin. Niingaka. Yim ti dimin hiriinanın kimiirin, yi kariir kwoinkar kwanaingwo boinkikim. Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin wadie asi nwo haiginugin mi siya kariirin kwoin miyik iiirar hauu haiginiu mi kima ti kariir yai imiirar timi wakaeyokna ap yim kaimwowaigim.

²⁶ Kara ha naingwoyi ti hiriinan siyuin yio wadiiekin, inkamin hiriinan wig karamaeyer mi owi. Dimusi rani, tako iiya iikamim nuanim sima krımiirin wi siyu miyiknan tir tani.

²⁷ Mi kamim yipiki nonkwonam, kima kimiir wig imiir kipi haiburgig mi wig wim kima iripi hiriinan kimiir kam imiir kipi mi haiburgig. Mi kamim yipiki wig nonkwona karamae nwowin, ni kira wig nonkwonam kipi swoki aingwo mi wiga yipiki kamkak nwo karamae nwalla, ni kira kamkak nwallam kipi mi aingwo.

²⁸ Mi wigkamim yipiki nonkwonam, wim kima dimin biyie tiram kipi naingwo. Mi kara kimiirin pi hiniina boinkii, iikamim yipiki dimin biyie krımiir tirim, sima wi kimiir kimpipisu

haiginiuwı iikamim yipiki nonkwonam. Kara hinina naingwowi, ti dimin hiriinanın kimiir kipi kiyipsibgi haiginiu. Niingaka. Kima nonkwona karamae nwowi, wim wi ti nonkwonani siyuin, hikak siirsi nwo rani. Niingaka.

29 Ti kariir nomiiyauim, ti yaiyim simiir yaimwoki yaimwoim, ti kara win boinkiyim kimiiram yim tisirim. Hiya Adi Komii siya nimbingiya krimiir ti nu iir nwowam, ya ini kingiin nwowwa, wi sapi digii mi kwoin ara ta sairram daengwoki mi Adi Komii siir mii aiirrarar mirii iski. Mi tariinanarin, inkamin wigakin yipiki Adi Komii siir mi aiir miriiyim sima nhami nhami kipi mirii, iki kamim nonkwona karamaeyim simiir hiriinan sima mi miriiya.

30 Mi iikamim yipiki Adi Komii siir mii aiir miriiyim mi ha ninouninkiyim, yim iki iikamim ninouninki karamae nwowim simiir hiriinan dwo. Mi iikamim yipiki maergimaırga nwowim, yim sima iki iikamim yipiki kwoin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir hiriinan dwo. Mi iikam yipiki digworaekwo whiekakakim, yim iki iikamim yipiki digworaekwo karamaeyim simiir hiriinan dwo.

31 Mi iikamim yipiki ti nuin siir tiran digworaekwo imiir sainiyim sima ha kipi naingwo, kouin ini sima ywowim. Niingaka. Dimusi rani, ti nuin siir digworaekwom, mhoiiya yim wi simbi digiguski.

32 Kara ha naingwowi, wim kima ini ti hiriinanar mi aingwowitz. Mi ti umiram naingwokwonanaei kwoinin wim wi Adi Komii siir naingwo rani. Mi inkamin nonkwonam naingwo karamae nwowi

mi siir kwoin̄in̄in̄ Adi Komii siir mī aiir mirii aramar naingwawi, yim̄ sima in̄i big nasmirwaiya Adi Komii siiraramar nwowim̄.

33 Mī kamim̄ yipikī wigak nwowim̄, yim̄ simiir kwoin̄im̄ ha naingwawi, nuan digworaekwowim̄ simiir wiḡ imiirin̄ wī mairstgimairstga sima nwowaiginiuwi.

34 Mī inkamin̄ siir kwoin̄in̄ dimin̄o whisairam naingwowyim̄, yim̄ simiir kwoin̄in̄ ha naingwawi Adi Komii siya big nasmirwaiya simiiramar mī owim̄. Mī sima hiriinanam warar mī aingwawi, simiir wigim̄ mairstgimairstga simaka mī owim̄. Mī wiga nikī onkwona karamae nikī owa mī ta wiḡ kopaksim̄ niingga, saiir kwoin̄in̄ Biyan Inkam Komiiyin̄ siir dimin̄ taemin̄ imiiraramar daingwo. Sima hinina daingwo, simiir piua mī simiir kwoin̄im̄, yim̄ rirmiiyar dwo Adi siir dimin̄ taemin̄ imiir tiram mī wigim̄ yipikī nonkwonam, yim̄ sima simiir kam̄ imiiramar naingwo iskii, big nasmirwaiya simakar mī owim̄. Mī sima tī nuan digworaekwowim̄ simiiramar naingwo kripkaii.

35 Mī tī dimin̄ taemin̄im̄ kara boinkiyim̄, kara kimiirin̄ hinina bī boinkikin̄, kara war̄i dimin̄ taemin̄im̄ kima tirim̄ simiir kaiyaokikin̄. Niingga. Kara tī dimin̄in̄ kimiirin̄ minam̄ boinkikin̄, kimiir whinkinsis haiginiuwim̄ wī siyiu miyyikin̄ siir napam̄. Mī hiriinankī niuwi, tī digworaekwowim̄ tī nuin̄ siirim̄ yim̄ wī kimiir kwoin̄ imiir kiyaiwao rani, kima Biyan Inkam Komii siir dimin̄ taemin̄ imiir tiri.

36 Mī inkamin̄ wiḡ aiirin̄ hindara boiritmaiyyin̄, siya wa tī idid. Dimusi rani, siya iripa piu saika nwowam̄ naingwawi mī siya sairin̄ wī hindara

tí nonkwona ıski mi yio tí hiriinanın yo sowa hii nanae rani. Dimusi rani, sowa bidi yonkwonao.

37 Mi inkamín siir kwoinín siirin siyar swoki kigriraonaei mi siya hiniina naingwawi, siirin wi iikam nhirkim kiyai rani mi siya wi iripa piu saika mi o rani mi siya ta wig aiirin mi onkwona karam mi owi, yio ini mi owin.

38 Mi kamim yipiki wig nonkwonam, yim sima siyu miyyikimiyik iiirar tiri. Mi kamim yipiki simiir kwoin imiirar nwowyim yim kipi nonkwona, yim ini ywowim mi yim sima dimin komii kibi iiirar tirkim.

39 Mi wiga yipiki biiya kamkak nikí owa mi saeya yaeya kam nwirni nonkwonam kipi tir, iiya saiir kamín ha nikí owiyin. Mi saiir kamín siya naon-amkiswo, aeya nikrani, saeya yaeya kam nwirni nonkwonam ha mi aingwokiswo. Mi ti inkamín, ti saeya nonkwonam tirin, yio siya Adi Komii siiram naingwo tibmii kinan inkam dwo wi yaeya inkam kipi nwo. Niingaka.

40 Mi kara ti siirin hiniina naingwawi, wiga yipiki saiir kamín naowin mi saeya hiriinan kam karamaeyar mi owi, saeya wi maırgımaırgar mi owi. Adi Komii siir naeyiuin kariirin siya whinkinsiis haiginugin mi kariirin siya boinkin ti hiriinanın. Iriig.

8

*Dimin taeminim uruwai siyaowai ninkin
miyyaeiyim simiir boini*

1 Mi dimin taeminim panao kara kimiiram winkii, kara pi dimin taeminim iikamim yipiki ti nu iiir nwowyim yipiki Adi Komii siir siyu

iiir nap karamae nwowim mi uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeiyim simiir boinkii. Kara ta yokwowa kimiiramn whisarii bi wlinkika, biiya kima simiiram nikisriigikim. Kara ha naingwowi, kima hiriinan bidiyar iki boinkiyim, krema ti dimin iiirin ina ninokninkinim. Mi kara pi hinina boinkii, inkamin dimin taemim whiekak ninokninkiniyin mi ti hiriinan digworaekwom siirin sima nantamiyiriyiri mi siya paniinsi wakaeyoknasi. Mi krema irni nwirniyam ninan aingwokwoi mi ti hiriinan siyuun krema krema krimar swoki kinsisnaei mi krema wi wadie saiirsayar nwoyi, Krais siir hiriinanin.

² Mi yipiki ha boini, sima digworaekwo whiekakim bidi yinomokninkin digim mi yio Adi Komii siya simiirin wi ha boini, sima miyyik rani, sima bi sibgu naingwo omokim. Mi sima hinina bi mi aingwokim sima siir digworaekwo whiekakim simiir bidi mi inokninkinim. Niingaka.

³ Mi yipiki Adi Komii siiram naingwokwoiyin, yio wi hinina boini, sima wadiekim mi sima siir iikamkim.

⁴ Mi kara kimiirin pi min boinkii, nae dimin taemim yipiki sima ninkin imiiyaeiyim uruwai siyaowaini. Mi ti siyu hiriinanin, kara pi hinina boinki, krema uruwai siyaowai simiirin ina ninokninkinim, yim sima kaimwo rani. Yim sima Adi Komii rani. Adi Komii sasaargin biiyar whiuwinian.

⁵ Digworaekwo kasa kasa rani, ninomor kou hir nwowim mi nu tirin iriipi hiriinan. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apkaramae nwowim sima boin, krema ini Adi Komii siir

hiriinan ywowim. Mi kam adiyaowaeyim yim ha naingwowi, ti uruwai siyaowaiyim, yim hiriayar nwokim. Mi nim krıma iikamim simiirin ina ninokninkin.

⁶ Adi Komiiyin nwirki nwiruwaırgın, siya krımiir Adigin mi siya hiriayar nwokin mi siyaırgın digworaekwo whiekakim simiir bwamkibwamin mi krıma hiriinanar dwo mi siiraramar dinmiininkin. Mi Jısıs Kraisin nwirki nwiruwaırgın yipikin hiriayar whauinunan biiya siya ninomor nu sowiir digworaekwo whiekak imiirar mi nonkwokwokin. Mi krımiirin siyar mi onkwokwokikim mi krıma siir naeyiu iir haigim mi krımiirin siya whınkinsiiskim mi krıma hiriinan asi nwovi.

⁷ Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim, simiir nhirim hiniina kigninokninkin tanı, ti niksisa uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Yim sima ha naingwowi, sima inkamni hanin yaimin dimina mi omboboini. Mi iiya sima naeyim uruwai siyaowai imiir ninkin imiiyaeiyim simiir naeiyim, sima ha naingwowi tıriiginim yim kaimwowaırgim. Mi iki naeyim sima swoki aeiyim yim uruwai siyaowaini simar nikin inkin imiiyae imairgim mi simiir mhii kwoinim pi miiyık swoki o rani, pi yıbgini hanin hindarar kiimitkini. Dimusi rani, simiirin dimin whırkin bi nıeyokin. Mi Adi Komii siya pi big nasmirwaiya nwoki rani.

⁸ Adi Komii siya naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeiyim krıma naeiyim simiirsi bi naingwoımyokikin. Niıngaka. Mi iki krıma mi ae karamae mi owiyim, simiirsi bi mi

aingwoyimyokikin yim dimin komii rani mi ti diminim krima naeyim, yim wi krimiir tirbu rani mi Adi Komii siya krimiirin wi hinina naingwo rani, krima iikam bibiyiekim. Niingaka. Mi diminin iki krima nae karamae nwowiyin, yio wi krimiir mi kiyipsibgi haiginiu rani mi Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi mi aingwo rani, krima iikam miiyikim. Niingaka. Diminim krima naeyim yim dimin komii rani.

9 Yi tiriiginin yio dimin karamaeka. Mi kima wi mintirao diminim kima naei simiirsiyin. Mi hiriinanki niuwi, kima wi iki iikamim yipiki Krais siir siyiu iiir sibgu ap karamae nwowim wi simiir kiyipsibgi haiginiuwi. Mi yim wi hinda kipiayar nwowiuguskii. Dimusi rani, sima kimiir kigim, diminim sima haiyaiyin kima naekin.

10 Mi ta hiriinan saiirsika, kira hinina boini, an kara ti inkamin ti digworaekwo imiirin ina kigninokninkinin. Mi kira ti nae imiirin ha naei ti sima ninkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini mi ti inkamin yipiki nikiaingwo tibmii kin karamae nikiaowin Jisis Krais siiram mi siya kiriir kigi, kira ti dimin iiir naei mi yio siya wi ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim wi simiir naeyamar mi aingwoyi. Mi siir naingwo tibmiiya wi sima kiyipsibgi haiginiuwi biyie nwowamin.

11 Mi nikira ti dimin imiir asi naei, ni kira hinina naingwoyi, uruwai siyaowaiyim yim dimin komii rani. Mi inkam nwirin dimin whirki nieyok karamae nwowiyin Krais siya siirsi bidiyar mi aowin. Mi siya ha naei ti nae iiirin mi ti diminim Krais siirim siya nikiaignatirim, yim wi kipiisi nwoki rani. Dimusi rani, ti naeyim siya naeyim

simiirsika.

¹² Kira wí kiriir nomiiyauwin siir kwoin iiir kiyipsibgi haiginiuwi kipii siya nwowam mi siya Krais siir yai aiirin wí sibgu wakaeyokna ap rani. Dimusi rani, warí diminín kira kwatirkiyin siirsika. Mi kima Krais siirin, wí ti hiriinan siyu biyieyin wí siir tiri.

¹³ Mi ta hiriinan saiirsika, ti diminín kara naei, yio wí kariir nomiiyauwin siir kwoin iiir kiyipsibgi haiginiuwi biyie siya nwowim mi dimin taeminim Krais siirim siya niki kigna apim, simiir warar. Mi kara mhoiya wí ti hiriinan dimin imiir swoki ae rani kara pi boriosopi kariir nomiiyauin siir kwoin iiir nwowaiginuwim biyie. Dimusi rani, ti dimin taemin hiriinanim simiirsika. Iriig.

9

Pol siya mairstimairsta dimusi bi nwokin, siya umirim iikamim naingwo tibmii küniyim simiir hiranki bi haigin dimin taeminim siya naingwowim simiiramin

¹ Kariirin wí dimin whirki nikidu rani, ti diminim kara tiriyim Adi Komii siirim. Kara aposel inkamin mi Jisis Krais siirin karar kigin. Mi Biyan Inkam Komiiyin mi iikam kima Krais siir yai aiirin wí hiriinansi wakaeyokna api. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siir digworaekwowim yim kara tirim kimiir, simiirsika.

² Mi iikam nhirim hinina naingwo karamae nwowi kara aposel inkam tanı, yio dimin komii rani. Mi wim kima om Korin warauran iikamim wim kima kariirin hinina asi naingwoi, kara aposel inkamkin. Dimusi rani, digworaekwowim

kara niisiimauuwim kimiir simiirsika. Mi kima kimārgim Krais siir yai aiir wakaeyokna apiyim. Mi ti digworaekwowim Kimiirin sima niisiimauugim hiniin, kariirin Biyan Inkam Komii siya nimbings aposel inkam nwowamin.

3 Mi iikamim ha boinjyim kariirin hiniin kara aposel inkam tani mi kara simiir yai akan pi hiniina nowarkii boinkii wara yaiyim kara winkiyim simiirin.

4 Mi hanicinginiwi, kara dimin taeminim iikam kimiir warauranki ti hai mi kara pa nwoki aeyim diminim kara tirim kimiir simiirsiyin. Dimusi rani, kara aposel inkamkin.

5 Mi yipiki Biyan Inkam Komii siir siyu iiir napiyim wigim, kr̄ma simiir mi onkwonaei yio ini mi owin mi kr̄ma wi simaka niki amyokiyokiyyim iki aposel kam nhirim simiir hiriinan iki Biyan Inkam Komii siir nomousisimim simiir hiriinan mi Pita siya, aniya? Mi ini mi owin kara naeyam kariir mii aiiram mi srii?

6 Mi Banabas mi kara kr̄ra krirar ti mirii nonkworinu kr̄pkai nae sañamin mi nae imiir naeyamin kr̄riirgi kr̄riir umir imiirrarar ti kr̄inmai, aniya?

7 Mi kamim yaii niniiyan inkam nwowyim sima nae minim simar bi kigriraonaeikim. Mi inkamim numiran sasaeya ninkiniyin mi inkam nhirkim siirin ha pi boinikin, wari dimin taeminim kira ninkinim simiirin wi kira nae rani. Iikamim wi sibsib kigrirao rani, simiirin iikam nhirkim boini hiniin, kima wi simiir mwiii imiir kwiae rani. Niingaka. Mi kr̄ra kimiiram naeyam srii wi wadieyar mi owi, aniya?

8 Tiki yaiyim yim inkami kwoinarar bi priinaingwo boinkikim. Niingaka. Siyu komiiyin biiya Adi Komii siya hauugiyin Mosesni, yio iripi hiriinanar mi boinkikin, ti diminim yim kaimwowaиргим.

9 Mi bidi bideniyarin Moses siya yaiyim Yokwo Komiiniyin hinina wınbınkikin, bulmakaunin witnid nokwobrombropiyin siir yai aiirin wi uridni kipi kogripikou mi hiriinan tiri, siya wi ti witnid imiir nae rani. Niingaka. Adi Komii siya bulmakaun imiiram bi naingwokin iiya siya ti yaiyim Moses siir boınmımauwıim.

10 Niingaka, siya ti yaiyim minam wınkikin iikam krimiir whınkınsııs haiginıuam bulmakauni hanıın. Moses siya ti yaiyim minam wınkikim, krima ti yai imiir nıoknıñkinim. Mi inkamın yipiki nu haınopin mi inkamın yipiki sasaeyim wai nwowıim sımiir ningugu haiyın, sowa nwısalırarın wi umır kınar haisowi ta miiya sowa mırıriya saiırsıyın.

11 Mi krima Adi Komii siir yaiya kimiir bideyar iki boınmıauıim ya ini naenan ywowa kimiir mhiyim saeyer kınıu haiginıuwi. Mi hiriirankınıuwi mi tarı kıma wi nae krimiir hauu rani, krimiir pıu aiarsi, aniya?

12 Mi iki iikam nhırim yipiki kimiir whınkınsısiyım, sıma naeyim kimiir waraurankı mi hıii, sımiir pıua saiir kirıe haiginıuam mi ti hiriinan siyuın yio ini wadıekı wadıeyar mi owin, krima kimiir biiyan inkamım nae mi haiyım. Mi biiyar nwoyokiyokiınanıyın mi tarıinanar yadıgiyın, krima iikam kimiir waraurankın dimin sim whır bi swoki haimımınkim. Krima inkam

paeprikabnан nwokim mi krima mhıigar mi aokim. Mi krima kimiir kwoin imiirin wi hiriinan saiiksi nikpitmai rani. Mi krima hiriinan tiri, wim wi Jisis Krais siir yai aiir wakae rani.

13 Kima ta yai aiir daingwoki, Isrel simiir pris inkamim yipiki omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir mriiyim, sima simiirin pa mi boinki, sima naeyam ti nae nhirim ti iikam ima hainaniyim ta omaka aiir Adi Komii siiram. Mi ti pris inkamim ti diminim ti kam ima haigingigim hiya nae haiginiya saiir, sima simiirin pa hawaii mi pa ninkin imiiyae Adi Komii siir mi haimiyyim pi simar swoki aei.

14 Mi ti hiriinan siyu kaimwoin Biyan Inkam Komiiyin yio iripi hiriinanar mi boinkin. Ti iikamim yipiki Krais siir yaiwin kibya saiir boinmimauuim, yim sima nae digworaekwo minim wi iikamim yai sima boinmimauuim simiir hiranki hawaii simiir piu aiir kire haiginiuam.

15 Mi ti hiriinan siyuin kariirin ini wadie siya ywowin kimiir aposel inkamin siya sriiyamin kimiir. Mi biyarin kara kimiiram bi kaugin diminamin mi tariinanin kara ta yokwowa kimiiram hiriinanam bi winboinkikin, kima kariir kigriraowim. Mi kara mhiigi nao kingiin nwokiswo mi kara kimiiram pi naeyam dimuim mi sriigii. Ningaka. Kara pi boriisopi dimin whirin inkam nwirni inanki haiyim. Mi kara dimin hawaii mi kara wi ha boin tani kara Krais siir yaiwin kibya saiir boinmimauuin mi umir bi haigin. Ningaka.

16 Mi kara maırgımaırga kanakana bi nwonakin Krais siir yai win kibya saiir boinmimauuamin.

Niñgaka. Kariirin Biiyan Inkam Komii siyar nimbingikin ta saiir tìramin. Mi kara simiir boñmimauu karam nwokiswo mi kariir kwoñin kanakanarin wi io prasae di ywowi. Mi kara ta yaiya Biiyan Inkam Komii siya boinkiya kariir ya wi digumii pi haimriiyugigin.

17 Mi kariir kwoñairga priinaingwo tìrkiswo ta miiya Krais siir yaiwin kibya saiir boñmimauuviya mi kara wi umir digworaekwo ta mii aiirsiyar pi mi haiyin. Mi ya tariigina ya kariir kwoñairgi bi priinaingwo tìrka. Niñgaka. Adi Komii siyar nimbingin kariirin ta mii aiir miriiyamin. Mi hiriinankiniuwi mi kara wi umir, digworaekwo nae min hai rani, ta mii aiirsiyin.

18 Mi hiriinan tìrkiswo mi kara wi pikí hinin umirin si pi haiyin ta miiya kara miriiya sairsiyin, ha? Kara wi ti si pi haiyin. Mi iiya kara Krais siir yaiwin kibya iikam imiir boñmimauuvi mi kara simiirramin wi nae umir minam srii rani. Niñgaka. Mi sima Adi Komii siir yaiya hinda whisariiyar priihaii. Mi ti hiriinan siyuin ti maírgimaírga kara nwowin, ya tariigina ya kariir umir aeya.

19 Kara inkam nwirni aowa bi nwokin mi kara ini iikamim simiir whisarii mii priimiriyan inkam ywowin. Mi kara iikam whiekakim simiir kwoñim wi digar piyamisi owin Jisis Krais siiram kiyaiiyim, siiram naingwo tibmii künim.

20 Mi iiya kara Isrel simiir iikamim simaka nwowyiin, kara pi Isrel simiir siyu imiirar mi api mi Moses siir siyu komii ikin. Mi ta hiriinan sairsiyaírga kara iikamim simiir kwoñim sairsiyar kiyaii, sima Jisis Krais siiram naingwo tibmii künim. Mi hiriinankiniuwi mi ti Moses

siir siyiuin siya boinkiyin kariir, yio wi nwo rani, kariir kou. Mi ti iiyim kara nwowim hir kara simiirar mi apkim mi ta hiriinan saiirsuyaırğa kara simiir kwoinim saiirsイヤ kiyagin. Mi wi Moses siir siyiu komiini yaiyim wi sima nwo rani, simiir kouin. Mi sima wi Krais siir yaiwin kibiya saiiram ninmiininkini.

21 Mi kara Moses siir siyiu komiyyin siirin naingwo owouu rani. Mi siirin digiumii bi haimriiyugin. Niingaka. Mi kara tariinanin ini Krais siir yai imiir wakaeyokna apin. Mi iiya kara iki iikam nhirim yipiki Mosesni yaiyim sim wakaeyokna ap karamae nwowiyim simaka nwowiyim, kara Moses siir yai imiir bi napikin. Kara ti hiriinan siyiuin minam tirkin, kara wi iki iikamim simiir kwoin imiir niki kiyaiyim Jisis Krais siiram naingwo tibmiihinnim. Mi ti hiriinan kara tirin, kara Adi Komii siir siyiu iiir bi taouugakin, kara Jisis Krais siir siyiu iiir napkin.

22 Mi iiya kara iikamim yipiki naingwo tibmii kirie nwo karam nwowiyim Jisis Krais siiram, simaka nwowiyim mi kara diminin maırgımaırga sima nwo karamae nwowiyin kanaka, siir bi tirkin. Niingaka kara diminin sima naingwowyin hinin yio ini ywowin kara siirrarar tirkin. Mi hiriinan saiirsika, kara simiir kwoin imiirin asi kiyaii kirie nwowamin, Jisis Krais siiram naingwo tibmii künamin. Mi inokinokin kara iki iikamim hinda tındanım simaka nwowiyim, kara diminin iki sima naingwowyin hinin yio wadiekin, kara siirrarar napikin. Mi ta hiriinan saiirsika, kara simiir kwoin imiirin hiriinansi kiyagin Jisis Krais siiram naingwo tibmii künim.

23 Mi kara iinok iinokin hiriinan ta saiirsi tirkın Krais siir yaiwin kibya saiir hainanamın. Mi Adi Komii siya kariirin wi hiriinan saiirsi hainan prapraskii kariirin mi iki iikam nhir ikim.

24 Kima ta saiir daingwoki. Iikam whiekakim iki ninkikin iwitiyim sima biikinar bi nwoswowikim. Niingaka. Nwirkinwiruaargin pi bii iwit okwoiu. Mi ti inkamin bii niwit okwowin diminin pi sasar haiyiskii. Mi ti hiriinan siyuin, ti iikamim yipiki ninkikin iwitiyim kima Krais siir yai aiiramın hiriinan sibgu wakaeyokna api mi kima dimin miiyikin Adi Komii siya wi hiriinan saiirsi hauuwi.

25 Mi iikam whiekakim yipiki ninkikin iwitam naengwowiyim, dimin haiyim, sima iinokiinokin nhambi nhambi bi niwitikim mi simiir piua kirie saiirsiyar nwowi. Sima ti hiriinan minsı tiri, sima wi iki iikam nhirim simiir nwoki iwit haiburim mi wi diminin Adi Komii siya hauuwi iikamim bii nwowim simiir wi siir nwoki haiyim. Krima dimin komii komii imiirrarar tir Adi Komii siiram wakaeyokna apim mi krima wi siir dimin miiyik miyyik imiir nwoki haiyim. Yim sima ti diminim ti kamim ninkikin iwitiyim bii nwowyiyim sima haiyim wi simiir hiriinan biyie nwo rani. Niingaka. Yim sima wadiekwi wadie imairgim mi wi hiriayar nwoyokiyokiikaeyami.

26 Kara ti inkamin yipiki hinda tinda niyaeyimyok kaowiyin siir hiriinan bi ninkikin iwitiokin. Niingaka. Kara ini inkamin yipiki maeyaua niwit okwoviya saiirgisaiiramar nanmainonkwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi ti hiriinan siyuin kara iinokiinokin Adi Komii siir mii aiir asi miriinanaei. Mi inkamin yipiki yaii

niniiyin siya siir iina hinda bi priitio priitiowika. Niingaka. Mi ti hiriinan siyuin, ta Adi Komii siir miya ta kara mriiya ya hinda bi mi priimirii priimiriiga. Niingaka.

²⁷ Kara kariir piu aiirar kirie haiginiunaeikin karar kigriraowamin mi saeya wi kariir kwoin iiararar nwoki wakaeyokna apim. Kara ti hiriinamin minam tiri, mhoiyya kara Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwi mi siya kariirin wi hiriinan boin tanı, kara inkam paai rani mi kara siir dimin miyik miyikim wi simiir hai rani. Iriig.

10

Kima, kimasiyar mintiraona kima wi dimin biyie kipi tir

¹ Ti kariir nomiiyauim kara ha naingwowi kima ina sibgu inokninkinim siyuin Adi Komii siya tirin krimiir yidiwi wanwyaeyim simiir. Mi ta iya krimiir yidiwi wanwyaeyim sima Moses siir wakaeyokna apnamim niimau mieki mieya hiriir mi taka iya Adi Komii siya wau mirsima sair yikropki simiir siyu iir nisiimauu apnamam. Mi taka iya siya simiirin bidiyar mi whinkinsis haiginiuin. Mi iikamim sima ini whii komiiya pariidnan dapiya ini sairar mi iyapidnaidamim mi simiir nwirki bi swoki aomin aominkin.

² Mi diminin krimiir yidiwi wanwyaeyim sima tirin, iya simiirin waumir sima saeya kiikii ikoua sima kigna apam mi iya sima whii komii kwira pariidnan nikiuwiya sae mi iyapidama, yim tiki digworaekwo hiriinanim, yim iikam imiir nisiimauugim sima Moses siirrar wakaeyokna ap iskiyim. Mi sima ini siirrar mi

wakaeyokna apim iikamim yipiki baptaisim simiir hiriinan yipiki hinina niisiimauuim sima Biyan Inkam Komii Krais siirgim mi simiirin ini siyar kigirkakim.

³ Mi iiya sima niimau boskwonau hir nwowa, sima naeyin mana nikiuwiiyin siir naekim, yipiki Adi Komii siya hauugiyim simiir siir hirankin. Mi tiriiginin simiirin siya whinkinsiis haiginiugin simiir naingwo tibmiiya kirie nwowam.

⁴ Mi sima opa yipiki Adi Komii siya hauugiya simiir sairar mi kwiyae. Mi tariigina simiirin saeya kinsiis haiginiugin mi simiir naingwo tibmiiya komiigi komii asi nwokika. Mi ta opa sima kwuyaeya, ya siiya komiiya sair hiranki nitka. Mi ta siiya komiiya ya aknainan Krais siir niisiimauuga simiir kwoin iir kinsiis haiginiuam ta opa sima kwuyaeya simiir piu aiir kinsiis haiginiuam sair hiriinan.

⁵ Mi Adi Komii siya simiirin ti hiriinan siyu kaimwoin siir asi whinkinsiis haiginiugin, Adi Komii siya mairstimairsta iikam hoimgakim bi nwokin mi ta hiriinan sairsika siya hiriinan asi tirkin mi Adi Komii siya iikam imiirin hiriinan sairsi nisomsom aokao digiyam tirkin. Mi simiir piuis biyieyim niimau hinda tinda digar asi nwokikim.

⁶ Adi Komii siya ti hiriinan diminin minam tirkin, krimiir niisiimauugin krima wi iki dimin biyie hiriinanim sima tirim wi simiiram naingwowisi, simiir tiram.

⁷ Krima uruwai siyaowaini inig kipi hainan, krimiir yidiwi wanwuyaeyim simiir iikam nhir ima tira sair hiriinan. Mi ti Adi Komii siir yaiyim

biiya Moses siya wînkiyim Yokwo Komii saiir yim hiniiна wîn boinkikim.

8 Mi iikam krîma ti hiriinan siyu biyieyin hî sima priininae priininaeiyin siir kipi tîr, biiyan iikam nhîrim sima tîrim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siir kwomin paenan ha niugiyin simiiram mi siya simiir iikam nhîrim ina yisomsom aokaokiyim. Mi 23,000 nîm yim iikwîruwa saiilar mi kwaonam.

9 Krîma Biiyan Inkam Komii siir kwomin iir kipi kiyai, io krimaka nwowam, biiyan iikam nhîrim sima tîrim simiir hiriinan. Mi Adi Komii siya io simaka ha nwowin mi siya mipugim ina yikropkiyim mi simiirin ini sima piyakaokiyim.

10 Krîma Adi Komii saika kipi nînkinwaowarki boin, biiyan iikam simiir nhîr ima tira saiir hiriinan. Mi sima diminam ha boinanaeyim mi Adi Komii siya siir paekwosim in siir yikropki mi siya ha nitin mi simiirin siya yisomsom aokaoki.

11 Mi ti digworaekwowim ti krîmiir yidiwi wanwiye imiir tîrim yim iiya sima niimau boskwoki boskwonau hir nwowa ha tirkim. Mi ti digworaek-wowim Moses siya wînkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aiir, yim krîmiir nîsiimauugim krima wi simiir hiriinan kipi tîr. Sima ti iikamim ti tarinan nwowim krîmiir nîsiimauugim, iiya Krais siya swoki itana ini kingiin nwowa. Mi krîma krîmasiyar mintiraona krîma wi dimin biyie kipi swoki tîrimim biiya krîmiir yidiwi wanwiyaeyim sima tîrim simiir hiriinan.

12 Yim tîriiginim yim ini ti sima tîrim ini simiir hiriinanar mi imbiyamim mi wîm kima iikamim yipiki ha naingwowim wîm kima kiriekim mi kima

Krais siir siyu iir napim ini kimiir yidiwi wan-wiyaeyim simiir haiburim. Mi kima kimasayar mintiraona kimiir kwoinim iki iikam nhirim sima kiyaii mi kima wi siyu biyie tiri.

13 Mi kima wi hiniina kipi naingwo, ti digworaekwowim kimiir kwoin imiir kiyaii, kimiir nikpitmayam mi tiki hiriinan dimin in iki iikamim, iki hinda tinda nwowim simiirin ini iripi hiriinanar mi tirin. Yim sima yaeya rani. Ningaka. Adi Komii siya wadiekin, kimiirin wi siyar whinkinsiisi. Mi siya iki dimin bibiyeyim wi simiir kigninkinki rani, kimiir kwoin imiir ni piyaokiyam mi kimiirin wi sima nikpitmai rani. Kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi ti hiriinan dimin biyeyim ti kimiir kwoin imiir kiyaiyam tiryim simiirsi nokworinuim.

14 Ti kariir nomiiyau kiingi kiinim, kima uruwai siyaowai simiirsiyin aru dwo wim wi simiir inig imiir wara pi hainanisi. Dimusi rani, kimiirin wi Adi Komii siyar whinkinsiis haiginiui mi wi siyar kigriraowi.

15 Kara ti yaiyim iikamim yipiki ninokninkin miyiakakim kimiiram boinkikin mi kima ti yaiyim ti kara boinkiyim simiir ti aingwoki mi simiir ti sibgu hid.

16 Mi tiya krema kumuniyin opa mobin siir nwokaiiya nhwo saiiram kwisboiniyim mi krema iki saiir kwyaeiyim mi krema hiniina nisisiinuuwi, krema mi Krais siya krema ini nwiruwar ywowiskiyim mi ini kwoin whiruwar mi okiyim ta siir nhie aiiram in biiyar naokiinaiinama mi bretin krema nisibimbir aeyin yio min mi isiimauugin krema mi Krais siya krema,

ini kwoin whiruwar ywowim ta siir piua biiyar naowa yipiki paeyin hiiiniyar niriioninkinin saika ninkin irinugiyin.

¹⁷ Mi iikam whiekakim krima kasa rani mi krima ini bret haruan siirrarar yaeyim. Mi bret haruan krima naeyin yio tiriiginin yio min nisisiimauugin krima whiekakarin ini Krais siir piu kwiruwa sairrarar yinkiamamasuim.

¹⁸ Kima Isrel simiir iikamim simiir daengwoki mi iikamim yipikki ti nae imiir naeyim biiya priskim sim haiginim hiiya naemin dimin haiginiya Adi Komii siiram, yi tiriiginim yim min nisisiimauugim sima mi Adi Komii siya, sima ini kwoin whiruwar ywokiyim ta hiiya nae min haigin inkin imiiyaeya saikan.

¹⁹ Mi ta yaiya kara boinkiya kimiir ya ta saeya, nae minim mi wraisu min ikim yipiki sima ninkin imiiyaeyim niksise uruwai siyaowaini mi ti naeyim yim dimin komiigim, iyie? Uruwai siyaowai sima ywo dimin komiyyin? Niingaka. Yim naeyim yim nae imairgim. Mi yim ti uruwai siyaowaiyim, yim tidiyiu min imairgin.

²⁰ Mi iikamim yipiki ti dimin taemin imiir nap karamae nwowyim mi Adi Komii siir naeyim siir ninkin imiiyaeyim hini sima nio haiginiyim, yim sima simiirin pi uruwai siyaowaini swoki inkilim imiiyae pi Adi Komii siir ninkin imiiyae rani. Niingaka. Mi kara pi borisopi kima ti dimin hiriinanim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim simiir naeyim. Mi kima ti hiriinan dimin imiir tiri, yi tiriiginim yi min nisisiimauugin kima mi uruwai siyaowai sima, wim ini iripar yinkiamasuim mi ini kwoin whiruwar ywowim.

21 Mi kima Biyan Inkam Komii siir op mobin wi siir kwiyae rani, kima uruwai siyaowaini op mobin siir kwiyaei. Kima wi hiriinan tir tani. Niingaka. Mi kima naeyim Biyan Inkam Komii siir hiiya saiir haiginiyim siir ninkin imiiyaeyam wi simiir nae rani, kima ti naeyim uruwai siyaowaini ninkin imiiyaeyim simiir naei: Kima wi hiriinan kipi tir. Niingaka.

22 Mi kima hiriinan tiri, wim wi Biyan Inkam Komii siir kiyopsibgi haiginiuwi mi siya wi io kimakar nwowi mi kimiirin wi siya pi tioin. Siyaargin kirie komiigakin mi nim krima ini niingga ywowim. Mi siya kimiir tiowi mi kima wi siir nikwowaissii rani. Niingaka.

23 Wim kima ti digworaekwo imiirin hinina boinkim, ti digworaekwowim krima tiriylim yim wadieyaairgim. Mi kara kimiirin pi hinina boinkii, ti digworaekwo hiriinanim, yim wi kimiir whinkinsiis haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim. Sima wi kimiir kwoin imiir kirie haiginiu rani, Adi Komii siiram sibgu wakaeyokna apim simiir nhirim sima simairgim mi kima, ti kima tirim simiiram daengwoki.

24 Kima wi kimamar kipi naingwona mi kima wi iki iikam nhirim simiir whinkinsiisam daengwo.

25 Mi kima wi kipi niddid wraisuim maket haiginiyim simiir sainsiyin mi simiirin hinina kipi mi srii, ti wraisu biiya uruwai siyaowaini ninkin imiiyaekim mi kimiir kwoinim wi hiriinan naingwoiyimyok karamae saiarsi nwowi.

26 Mi yaifyim yipiki Adi Komii siir Yokwo Komii aiir winkiyim bidi bidiniyar yim hinina win boinkikim, ti nuin yio Biyan Inkam Komiiyin

siirgin mi digworaekwowim siir mi owim iripi hiriinan siir. Mi krima ina ninokninkinim mi krima digworaekwo whiekakim simiirin wa naei.

27 Mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna ap karamae nwowiyim, sima kiriiram boinkii, simiir omaka hiriir namam nae simaka naeyam. Mi kima ti naeyim sima hauuwi kimiir, simiirsiyin wi hiniina kipi naingwo, tiki naeyim inkamki bidi yamisi inkin imiyyaeyim, iyie? Kima hindara wakaemumu ae. Mi kima hiriinan tiri mi kima wi iripa nwok ongwomamair aeyim

28 Mi kima ti inkam inaka nidiwwi mi siya kimiirin ha boini, tiki naeyim biiya iikamkim sim niki inkin imiyyaeyim uruwai siyaowaini sima. Mi kima ti nae imiirin wi kipi nae wim wi inkamkin kimiir nokmwin aeyin wi siir kwoin iir pi kinsiis haiginiuwisi.

29 Kara siir kwoin iir boini, kimiir iir boin tani ti diminim siya niki boinmauuim simiir kipi nae. Mi kima hiniina naingwowi, krima ti nae imiir nae karamae dimusi nwowi mi tari yi minsika, iki iikam nhirim yim Krais siir yai imiir bi sibgu wakaeyokna apikim, aniya?

30 Mi kara nhwo Adi Komii siiram kwisboinkiyim mipa mi boin wadiekii. Dimusi rani, ti naeyim kara naeyanim simiirsika. Mi iikam sima hiniina dimusi boinkim kara siyu miyyiknan bi tirkin ti dimin taeminim kara naeyim simiirin, ha?

31 Mi kara kimiirin ta saiirin pi hiniina boini, ti naeyim kima naeyim mi opa kima mi kwuyaeya mi wraisu minim kima naeyim mi dimin taeminim

kima mi tır ikim, kima simiir tiri mi ti iikamim yim
Adi Komii siir inig iiir hainanprapraskii. Dimusi
rani, ti simiirsika.

³² Mi kima wi ti dimin hiriinanim simiir kipi tır.
Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim mi iikamim
Adi Komii siir isid nwowim wi simiir kiyopsibgi
haiginiu rani, siyu biyie tiramin. Niingaka.

³³ Yim ti dimin taemin hiriinanim ti kara
boinkiyim kimiir, yim kariir kwoinkar naingwo
boinkikim. Kara ti dimin taeminim minam
tirkikim iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim.
Kara ti diminim karamar bi tirkin, kariiar swoki
whinkinsiis haiginiuwim. Kara ti dimin taeminim
minam tirkin, iikamim simiir whinkinsiis
haiginiuwim. Mi simiirin wi Adi Komii siya nwoki
anmaiwarkainam simiir dimin biyeyim simiir
hirankin ti sima tirim. Iriig.

11

¹ Kima ti dimin taeminim kara tiriym simiir
kigna ap, ti kara mi kigna apiyim dimin taeminim
Krais siya mi tirim simiir saiir hiriinan.

*Wigim simiir mwo imiir kaigrisu idwokaiiyim,
Adi Komii siir inig hainaniya omaka saiir simiir
boinka*

² Kara kimiirin dimusi bi hainanprapraskikin,
kima ti dimin taeminim kara boinmimauuim
iinokkinok simiir wakaeyokna tirkim.

³ Kara ha naingwoi kima ti yaifyim kara boinim
simiir dinokninkin Jisis Krais siyaairgin kamim
simiir kougi kou nwowin mi kamim yim ini simiir
wigim simiir kou ywowim mi Adi Komiiyin yio ini
Jisis Krais siir kou ywowin.

4 Mi ta hiriinan saiirsika mi inkamin omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair hiriir nami mi siya pagra siir mwo nwowa sair kibwaeħħi karamae nwowi mi siya Adi siir yaiya hiriinankakar boinmimauuwi, yi ti hiriinan siyuin yi Jisis Krais siir kiyopsibgi haiginiuwi.

5 Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitmwaniu karamae nwowi mi sima Adi Komii siir yaiya ha boinmimauuwi omaka siir inig hainaniya sair hir, yi ti hiriinan siyuin yi sair kam iirar swoki kiyopsibgi haiginiuwi. Mi saeya hiriinan naingwo karamae nwowi mi saeya wi wiga yipikk i sair kan aiir piiriya o iuguskiya mi nididgak ha nwowiya wi sair hiriinan nwowi.

6 Mi wigim simiir mwowim dimin taemin nitmwaniu karamae nwowi mi sair kam in sair kan aiir piiriya okii mi yi ti hiriinan siyuin yi sair nisiimauuwi hinin, saeya siyu miyyiknan bi napika. Niingaka. Yi wi hiriinan tir tani. Mi wigim dimin taemin simiir mwo imiir nitmwaniuwi, yim sima wi nididgak nwo rani.

7 Mi kamim iya sima Adi Komii siir yai aiir boinmimauuiyim mi iya sima nhwo Adi Komii siiram mi kwisboiniyim, simiir mwowim dimin taemin kipi nitmwaniu. Dimusi rani, kamim yim Adi Komii siir kirieya mi sair dimin kirie komii komiyyim paenan niuyaeyim mi digworaekwo whiekak ikim simiir sibgu kigirkakikim. Mi yim wigim. Niingaka. Yim sima simiir kamim simiir kirieya mi simiir dimin miyyik miyyikim paenan niuyaeyim mi simiir inig komii ikim, yim simiir nisiimauuwi.

8 Adi Komii siya Adam siir piua Iv sair piua

saiir h̄ranki b̄i haiga mi siya ha b̄i nonkwokwokin. Nīngaka. Adi Komii siya Iv sair p̄iu aiirin dimin in Adam siir p̄iu h̄ranki haiyin siir nonkwokwokin.

⁹ Adi Komii siya Adam siirin Iv sair whindiriraeraram b̄i nonkwokwokin Adi Komii siya wiga Iv dapiya sair nonkwokwokin Adam siir whindiriraeraram.

¹⁰ Mi ti hiriinanin yi ini mi owin wig sima mi itimwaniuwiyyim dimin taemin simiir mwo imiir. Yi ti hiriinanin yio min niisiimauugin, wig imiirin ini kam imar kigirkakim. Mi simiirin ini simar kigriraonamim iyya sima omaka Adi Komii siir inig hainaniya sair namiyim. Sima wi ti hiriinan dimin iiir tir. Dimusi rani, Adi Komii siir paek-wosimin ini simiirar kigin.

¹¹ Wigim yim simiir kamim simiir aowar timi o. Mi nim kr̄ima iikamim yipiki Biyan Inkam Komii siirim, nim kr̄ima ini nwiruwar ywowiskiyim. Mi irni nwirniyin ha timi inan whinkinsiis ankinsiis wadie sibgu nwowamin.

¹² Kr̄ima irni nwirni dinan whinkinsiishaiginiu, wadie sibgu owamin. Dimusi rani, bidi bidiniyarin, Adi Komii siya biigi biyan wiga sairin inkamin Adam nikiuwyin siir p̄iu h̄ranki haiyin dimin in siir nonkwokwokin. Mi h̄rankar nitiyokiyokiinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin, wig sima kam kr̄imiir asi naokaina. Mi ta hiriinan sairsika kr̄ima irni nwirniyam asi naingwoi. Mi iikamim mi digworaekwowitzim ti nu iiir nwowim yim Adi Komii siyar nonkwokwokim.

¹³ Mi kima ti dimin imiir daengwoki mi simiir hidgi. Mi wigim dimin taeminim Adi Komii siiram

kwisboinkii mi sima simiir mwowim dimin taemin nitimwaniu karamae nwowi mi ti hiriinanın yio wadiiekın, iyie? Miyyik rani? Yio miyyik rani, ini biyie ywowin.

14 Mi krıma tariinanın ta saoir ti naıngwoki mi inkam nwırın siir kana priei nwowi wigmi kanım simiir hiriinan, siya wi nıdid prasae kipi kin. Dimusi rani, ta sairsika.

15 Mi yım wigim yım ta sairsiyin nıdidgak bi nwowikim. Dimusi rani, ta kan hiriinana simiirin Adi Komii siyar hauugin simiir mwo imiir higrinuam.

16 Mi iikamim ti hiriinan diminim simiirsi nıñkinwaowarkii boınam naıngwowi mi kara simiirin pi hiniına boını, aposel kam krıma iikam imiirin wi dimin whir kigna apam kipi swoki kiwaki mi kara ti hiriinansi boinkikin. Iriig.

Mi om Korin hiran iikamim sima simar tırbunakim kumuniyin aiırsiyin

17 Mi tariinanın kara iikam kimiirin pi haigin idwoki rani, ti diminin kara kimiir boinkiyin siırsi. Dimusi rani, ti dimin biyeyim, kima tıriyim yım ini dimin miyyik miyyikim kima tırim, iripa kima haingiriyiu owiya Adi Komii siir inig iiir hainanam, ini saoir haibura.

18 Mi diminin biigi bii pi kara boinkii, yio hiniıngin, kara iikam nhırim sima boına saoir wakaekin, kima Adi Komii siir inig iiir hainanam namiyim, kima iripa bi sibgu owikim kima yapa yapae priyo priyo amikim. Mi kara ta yai aiir wakaekiyin mi kara simiir yai nhırim simiirin ini kaimwowar mi okiyin.

19 Mi ya ini kaimwokikaimwowar ywowa. Mi kima wi kimiir iikam nhirim wi simiir yaiyim wi simiir niinakrimkripkii mi ti iikamim yipiki ta yaimwokiyaimwo aiir sibgu apiyim yim wi idowiya simbi nimbini.

20 Mi hiriinamki niuwi, kima iripa haingiriyiu owi Adi Komii siir inig iir hainanam mi naeyim kima naei, yim Biyan Inkam Komii siir nae rani. Niingaka.

21 Mi kima nhirmiyam nik o karamae nwowi mi simiirin bii kima kimar hainami, kima kimar naeyamar mi hiriinanki niuwi ti iikamim yipiki mhoiyya nit, yim wi mhiigar nini aoni. Mi tiriiginim yipiki bii namim naeyim yimbi kima kimar kwaeswonami mi kimiir mhiyyim pi digi digar nwowi mi kima op minim pa kwiyae nanaei mipa kwiyae whaowaenami.

22 Mi kima kimiir omaka hirar nik idwokai aenaniyim pa nopi, ha? Kima omakakakairgim mi kima hirar pi yidwokai aeyin mi kima hiriinan tir tani. Niingaka. Kima omaka Adi Komi siir inig hainaniya sair nitiyim mi kima pi Adi Komii siir isidin simiir iikamim pi simiir nanokou kao rani. Kima ha naingwogi, yim sima ini kimiir inkam biyienan ywowim mi dimin taeminim yimbi kima kimar kwaeswonami. Mi kima ti iikam paeprikab hiriinanim simiir kiyopsibgi haiginuwi ti dimin hiriinanin kima tirkiyin. Mi kima paniina naingwogi, kara kimiirin ti dimin imiirin wi paniina ti boin, ha? Mi kara kimiir ti hainanprapraski. Mi ti tarit simiirsika, aniya? Niingaka.

23 Mi yaiya kara boinkiya kimiir ya kara Biyan

Inkam Komii siir hiranki haiga. Ta yaiya ya hiningga, Judas siya Biyan Inkam Komii Jisis siirin wir niiyaka napwougin mi siirin kimiidiniya sau omomin siir iin yonkwoki, taka niiyaka Biyan Inkam Komii siya bret iiir haiya saiir.

24 Mi siya ti bret iiir haiyin mi ina boin wadiekiyin Adi Komii siir. Dimusi rani, siirin siya hauugin. Mi siya bretin ha niinibimbiirgiyin mi siya siir kigna miriyyim kamim simiirin hinina boinki, tik diminin yio kariir piu aiir nikrigin. Kara naowi, kara wi iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi mhoiyya kima wi ti kara tirin, wi hiriinanar nikti tiriyokiyokiyyim. Mi ti tariinan kara tirin, kara min niisiimauugin, kima wi kariiram nwoki aingwokiyim, ti diminim kara tirim kimiir simiiram.

25 Bretin siya hauuwin simiir saiir hiriinan. Mi siya wain op mobin ha mi haiyin mi siya boinki, ta wain opa ti mob iiir nwomaiya ya min niisiimauuga, Adi Komii siir yai win kibiya yipiki siya boinmimauwa kimiir whinkinsiis haiginiuam, ya saiir niisiimauugin. Mi tariigina kara wi minsi tirkbwakaina kariir nhieya saeya naokiinaiini saiirsika.

26 Mi mhoiyya kima ti bret iiir naei mi ta wain opa mobnau tir nwomaiya saiir mi kwiyaei, ti siya tira saiir hiriinan, yio kima Krais siir niisiimauuwi siya iikam krimiir whinkinsiis naokin. Mi wi siyar swoki itbudgiiyim.

27 Mi kimiir nhirim ti bret iiir naeyim mi ta opa mob iiir mi okaiya saiir mi kwuyaeyim, yim min niisiimauugim dimin taeminim Biyan Inkam Komii ieya tirim simiir niisiimauugim. Mi kima ti

dimin imiir naingwo omok karamae nnowi, kima tira saiir hiriinan mi Adi Komii siya wi ha boini, kima siyu miiyiknan bi tirkim. Mi kima wi ta Krais siir nhieya mi siir piu aka, wi sowiir kiyopsibgi haiginiuwi.

28 Mi iikamim simiir kwoinim sibgu daengwo omok mi ti dimin biyeyim yim dinangrirmiigi. Mi mhoiyya ti bretin sima naei mi ta opa sima mi kwiyaei, yo dimin komiyyin Biyan Inkam Komiyyin siya tirin siir niisiimauugin.

29 Dimusika? Mi inkamin ta yaiya Biyan Inkam Komiyyin siir piu aiir boina saiir yai mwo aiir ninokninkin karamae nnowi mi siya ti nae iirin ha naei mi ta op aiirin ha mi kwiyaei mi siya wi ha naingwowi, tiriiginin yio dimin bi nikrigin. Mi sima wi sima simar swoki iigikiyaonaei Adi Komii siya simiir nonkwobumbunamin.

30 Mi ti hiriinan siyuin kimiir iikam nhirim makinii mi sima kirie karamae ha nnowi mi kimiir iikam nhirim sima wa naonami. Dimusi rani, sima kimakar ninkin aekim ti bret iirin mi kimakar mi inkin kwiyaeckim ta opa ti mob iir nwomaiya saiirin. Mi kima bi nikai aingwo omokikim ti dimin hiriinanin kima tirin saiir hiriinan.

31 Mi kima Biyan Inkam Komii siir nae iir naeyam naingwowi mi biyin kima, kimiir kwoinin nikisibgu hidi mi Adi Komii siya kimiirin wi nonkwobumbuninkin tani.

32 Mi krimiir Biyan Inkam Komiyyin siya krimiir nonkwobumbuninkini siya minam naingwowi krima krimiir dimin biyeyim simiirin digiumii haimriiyugig. Adi Komii siya ti hiriinan minam tiri, krima wi wadie nwoki owim mi mhoiyya krima

wi ti iikamim yipiki ti nuan digworaekwowim simiir napiyim wi simaka nao rani.

³³ Mi ta hiriinan saiirsika ti kariir nomiiyauwim kima iripa haingiriyu aei Biyan Inkam Komii siir nae imiir, kima wi iki iikam nhirim simiiram tiki o sima nitam. Mi mhoiiya kima ti nae iir naei mi kima wa nwoki aingwokiyim ti dimin in biiya siya tirin krimiir siaramin.

³⁴ Mi kimiir nhirkim mhiig wi naowi mi kima biiyin naeyim hapi kimiir omaka hira tiki aenani. Mi mhoiiya kira iki nhir imaka wi haini wit mi iripa wi haini wini haingiriyu aeni, Biyan Inkam Komii siir nae imiir naeyamin. Mi Adi Komii siya wi io nwo karamae hiriinanki nwowi mi Kimiirin wi nonkwobunbuninkin tan, wari dimin biyeyim kima tirim simiirsiyin. Kara boinkiyanim tariinan yim hiriinankim. Mi mhoiiya kara niti kimiir kigam mi kara kimiirin digworaekwo nhirim kima niksi sriigiyim kariiram yim wi haini nini boini. Iriig.

12

Dimin kibi kibiyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir boini

¹ Ti kariir nomiiyauwim kara ti yai imiirin minam naingwo winkikin kima ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiir simiir sibgu inokninkinim.

² Kima ta saiir dinokninkinki, biiya kima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim. Kimiir kwoinim Setan siya kiyopiyaokiyim mi kima kimiir kwoin iirar napkim mi kima uruwai

siyaowaini inig ası hainankim. Mi tiriiginin kimiirin wi yaimin dimin whir di swoki boini.

3 Mi hiriinanki niuwı, kara ha naingwowi, kima dinokninkin, iikamim sima hiniina boini, Jisis siir ti kiyopsibgi haiginiu! Mi Adi Komii siir naeyiuin wi ti hiriinan iikam imaka nwo rani. Mi Adi Komii siir naeyiuin iikamim simiir kwoinau nwokai karamae nwowi mi sima wi hiriinan boin tani, Jisis Krais siya Biyan Inkam Komiigin digworaekwo whiekak imiir kigirkakikin. Niingaka.

4 Adi Komii siir naeyiuin kirie komii komii kasa bi hauugin iikam imiirin. Mi ta kirie hiriinana Adi Komii siir naeyiuin siya siyar hauu iskii, yaeya inkam nwir karamaeka.

5 Mi krima wi digar nwowi mipai mipmapiyim Jisis Krais siir kwoin iirrarar naingwo mirii. Mi ti inkamin yipiki krimiir kigirkakiyin, siya siyaargin Adi Komii nwiruwan.

6 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siirim krima tiriylim krima siir kirie aiirar tiri. Mi Adi Komii siya siyaargin iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiyin ti digworaekwowim sima tirim simiirsi.

7 Adi Komii siir naeyiuin siir kirieya siya iikam whiekakim simiirin yapa yapar nisisiimauuwikin. Mi krima simiirin hiri hiriinankina bi kigikim. Mi krima simiirin minam tirkim, krima wi iki iikam nhirim Adi Komii siir piugana sairim wi simiir nwoki whinkinsis haiginiuwim.

8 Adi Komii siya iikam nhirim yim sima dimin hauuwikim mi nhirim yim sima diminin. Adi Komii siir naeyiuin iikam kimiir kwoinim siyar kiyaii. Mi kimiirin siyar sibgu inokninkin

haiginiuwi Adi Komii siir yai miiyik miyyikim simiir ninokninkinim. Adi Komii siir naeyiuin sasaargin iki iikam nhirim simiir kiyaiiyin. Mi simiirin pi siyar mi iisiimauuwi Adi Komii siir dimin taemin imiirin. Mi sima Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiirin pi iki iikam nhirim sim nini boinmimauu iuwi.

⁹ Adi Komii siir naeyiuin sasaargin iikam nhirmi kwoin kiyaiiyin mi sima siir asi sibgu wakaeyoknaei.

¹⁰ Mi siya siir kirieya iki iikam nhirim simiir warar mi hauu mi sima dimin taeminim wi ti hiriinan nwoki tirim. Mi iikam nhirim yim wi dimin kirie komii komiiyim biiya inkamki tir karamae nwowim yim wi simiir mi tiri. Mi iikam nhirim yim wi dimin taeminim Adi Komii siirim yim wi simiir nanaakninkii haiginiuwi. Mi iikam nhirim yim wi dimin kibi kibiyim Adi Komii siir hiranki nitim mi dimin taeminim niksisaeiyim uridyiu biyieni hindanki mi iti yim wi simiir mi boinmimauuwi krimiirin. Mi iikam nhirim yim wi yaeya yaigin kwir mi boini yaigina biiya sima ninokninkin karamae nnowa sair. Mi iikam nhirim yim wi ta yaiya saiir ninkpit boinmimauwan inkam mi owi iki iikam nhirim sim.

¹¹ Mi ti hiriinan diminpai diminpaiyim yim Adi Komii siir naeyiuin sasair hauuwi krimiirin. Siya siir kwoin iirar napikin mi simiirin pi siir kwoinkar mi prihidnonkwokwo hauugi iikam imiirin. Iriig.

*Iikam whiekak krima Krais siir piua saiir piu
haimii haimiigim*

12 Krîma ta saiirin ina nînokninkinim krîmiir piua kwîruwarga mi saiir piu haimii haimiiyim kasa rani mi nim krima iikamim Krais siirim nim krima ini piunan ywowîm. Krîma kasa rani mi krima ini piu kwîruwar ywowîskiyim.

13 Krîmiir iikam nhîrim yim Judami piugana saiirigm. Mi nhîrim yim Grikmikim mi kimiir nhîrim yim whisarii mii mîriyan iikamkim mi kimiir nhîrim yim dimin whirki bi kinyiskaiigim. Mi nim krima ini nwîruwar ywowîskiyim iyya Adi Komii siir naeyiun ini hanîn krîmiir kwoinau kwirii idwokaiiyin. Mi krîmiirin nwîruwa nwowamin wi siya nînkiamasu haiginiuwi. Adi Komii siir naeyiun siya nikropkiyin siya ha nitin, siya kimidiniya ini hanîn krîmiir kwoin imiir yauuni kwirii idwokaini. Mi krîmiirin iripa siyar yînkiamasu haiginiu nwîruwa nwowamin.

14 Krima ina nînokninkinim krîmiir piuim kwîruwa rani. Niingaka. Sima hoimgakairgim.

15 Mi inkam nwiri iga ha boini, kara ina rani mi hiriinanki niuwî mi kara wi ti inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir iga hiriinan boini, ya dimin komii rani, wi saiir yai kipi wakae. Dimusi rani, ya ti inkamin siir piu haimii.

16 Mi inkam nwirni wiina ha boini, kara nhwona rani mi hiriinanki niuwî mi kara wi ti inkamin siir piu haimii nwo rani. Mi siir wiina hiriinan boini, ya dimin komii rani, wi saiir yai aiir kipi wakae. Dimusi rani, ya saeya ini ti inkamin siir piu haimii ywowa.

17 Kara pi hinina boini, krîmiir piu irkaka nhwona arar nonkwokwokiswo mi krima dimin taeminim wi panina pi wakae omokin? Mi krîmiir piu irkaka wiin arar nwokiswo mi krima dimin

taeminim wi paniiñ paniiña pi whakin? Niñm wi dig di ywowi.

¹⁸ Adi Komii siya krímiir piu aiirin piu haímii kwíruwar bi nonkwokwokikin. Niñgaka. Siya krímiir piu haímii haímii ímiir nonkwokwowin mi simiirin ini yapa yapa maeyaugakar ywowaiginiuwín, siyar naingwokiyin sair híriinan.

¹⁹ Mi krímiir piua saeya piu haímii kwíruwakiswo mi krímiir piua wi sibgu di yowi. Mi piugí piua ya wi papi pi yowin.

²⁰ Krímiir piúim síma piu haímii haímii kwíruwa rani, simiir piu haímii haímiiyim kasa rani. Mi krímiir piúim ini kwíruwar ywówiskiyim.

²¹ Mi inkam nwírin siir nhwonan siir iina aiirin wi híniña boin tani, kríma kíriiram naingwo rani, kríma, kríma kírimar mi owi ini mi owim. Mi ti híriinan siyuin siir mwoin siir iga kwíis owiirin wi híniña boin tani, kara kowíiram naingwo rani kara, kanakanar mi owi ini mi owin. Niñgaka.

²² Krímiir piu haímii haímii nhírim kríma ha naingwovi, yim dimin komii rani. Mi krímiir piúim ti híriinan piu haímii haímiiyim síma wara nwo karam nwovi mi kríma wi kírie di ywowi. Niñgaka.

²³ Mi krímiir piu haímii nhírim ni didgak kríma nwoviyim, kríma simiirin iinokíinokin híriiyar hagiprakainanaeikim dimin taemini.

²⁴ Mi krímiir piu haímii nhírim yim kríma simiir bi haigiprakaiigim. Ti dimin híriinanim yim Adi Komii siya nonkwokwokikim mi piu haímii haímii nhírim kríma naingwoviyim híniñin yim inigak rani, kríma simiirin dimin miyyik imiirar

higriniuwikim. Mi krîma simiirin ha naingwowi, yim ini krîmiir piu haîmii haîmii nhîrim simiir haiburim.

²⁵ Adi Komii siya ti hiriinan misi nonkwok-wokikin, krîma, krîmiir. Piu imiirin wi haîmii haîmii pi nwowisi mi sima wi kwirni kwirnisi nwoki aingwoyimyokim.

²⁶ Mi krîmiir igrîbin owinyaigi pikiiyim mi siya urur prasae bi swoki kinkiukin piu kwirkaka pi warar ninkin kîmpipisugi ta siya mi kîmpipisuguya saiir hiriinan yio ini krîmiir isidin saîkar yinkin owin. Mi inkam nwirki kîmpipisuwi mi isid whirkakin yio wi warar mi inkin kîmpipisu ırkakii saîkar. Mi ti hiriinan siyuin, inkam nwîrin siya maîrgimaîrga nwowi mi nim krîma wi maîrgimaîrga saîkar mi inkin owi.

²⁷ Mi wim kima ti iikamim krîmakar nwowim, nim krîma ini Krais siir piua saiir hiriinan ywowim. Krîma irîra nwînira ini siir piu haîmii haîmian ywowim.

²⁸ Adi Komii siya siir iikam nhîrim simiirin hinîna nimbingin, hinîna nwowam. Siya biiyin kam krîmiir nimbingin siir aposel inkam nwowam. Mi krîmiir mhoiiya siya kam nhîrim simiir yîmbin profet kam nwowam, yîpiki Krais siir yai imiir ninomokninkin haiginiuwiyim. Mi ti simiir mhoiiya siya kam nhîrim simiir yîmbin, iikam nowomwarkaiyîwiyim Adi Komii siir yaimwokiyaimwo aiir. Mi sima wi wadie nwoki owim mi wi Adi Komii siirgisiir siyu iiir nwoki sibgu apim. Mi siya nimbingiya simiir sair mhoiiyan, siya iikam nhîrim simiir yîmbin, dimin kirie komii komiyyim simiir tîram mi nhîrim

iikamim yipiki maki niiyim simiir ninimniskii ikim mi nhirim iikam nhirim sim whindiriraerari ikim siyupai siyupaiym sim mi nhirim iikam nhirmi kigriraowi ikim mi nhirim yaigina biiya sima ninokninkin karamaeya sair ninomokninkinan ikim.

29 Mi tariinanin wi panina tiri? Mi kima hiriayar naingwowi ti kam whiekakim wi aposel kam kinar nwowi? Mi kima hiriayar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi profet kam kinar nwowi? Mi kima hiriayar mi aingwowi, ti kam whiekakim wi iikam nowomwarkaiyuuan inkam kinar nwowi Adi Komii siir yai aiir? Mi kima hiriayar mi aingwowi iikam whiekakim wi dimin kirie komii komii kinar mi tiri?

30 Mi kima hiriayar naingwowi iikam whiekakim wi iikamim makak makakim wi simiirar ninimniskii swowi? Mi kima hiriayar naingwowi, krima whiekakim wi yaiginim biiya krima ninokninkin karamae nwowim wi simiirar ninomokninkin digi? Mi kima hiriayar naingwowi, krima whiekakim wi yaiyim biiya sima ninkpit boin karamae nwowim wi simiirar ninkpit boin digi? Niigaka. Adi Komii siya iikam krimiirin yapıyapi dimin hauugin irni nwirni ninan whinkinsiisim.

31 Kara kimiir boinkii, kima ti dimin komii komiyyim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim iikam krimiir simiir dinokninkinki. Mi tapa kara kimiirin pi dimin kibi whirin iki dimin nhirim simiir haiburin pi siir boinkii, Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwin krimiir, kima wakaeyokna apam. Iriig.

13

Iikamim irni nwirniyam naingwowyiyim Krimiir yaiga

¹ Mi kara iikamim omom omomanim simiir yaigin imiir boini mi paekwosimi yaigin ikim mi kara nhirmiyam naingwokwo karam nwowi mi simiirin miyik sibgu tir karamae mi owi mi ti yai hiriinanim kara boinim yim wi naekak nwo rani. An wi inkamin ii whisarii priihain priihainiyin diminam hain karamae nwowiyin an wi siir hiriinan nwowi.

² Mi Adi Komii siir naeyiuin kirie kariir hauuwi mi kara ti Adi Komii siir dimin iiirin iikam imiirin wi hainingin boinmimauuwi. Mi kara Adi Komii siir aowa aowan dimin taemimin simiir ninomokninkini mi kara ti dimin taemimin simiir yaimwokiyaimwo imiir mi inokninkini mi kariir naingwo tibmiiya kirie ha nwowi mi kara ti mhiu iiir boinkii, siya hapi maeyau gwir namwoiuam, kira damki mi kara simiirin hiriinan boinkii namam mi kara iikam nhiram naingwokwo karam nwowi mi kara wi miiyan inkam komii nwo rani.

³ Mi kara inokinokin kariir umirim nae naeya sainanaei iikam paeprikabim simiiram mi Krais siir yai win kibi aiir boinmimauuwi mi inkam biyieyin krimiirin paeya ha nitoudnankaigii mi kara simiiram ha kiwakii mi krima paeki ha niuwaokaokii mi kara iikam nhirmiyam naingwokwo karam nwowi. Mi kariir mii kibiya ya wi naekak nwo rani mi sima wi kariir whinkinsiis rani. Niingaka.

⁴ Mi krima iikam nhirmiyam naingwokwonanaei mi krima simiiram in wi

io nwosisau rani. Mi krıma iikam nhırmıyam naıngwokwonanaei mi krıma wi simiiram kigmaır tani. Mi krıma iikam nhırmıyam naıngwokwonanaei mi krıma wi krimiir inig simiirar hainanprapras rani. Mi krıma wi ha mi boın tani, kouwin ini krimar ywowin mi krıma wi krimamar naıngwona rani.

5 Mi krıma iikam nhırmıyam naıngwokwonanaei mi krıma simiirin wi siyu miiyık miiyık iirar tıri. Mi krıma wi krimiir piu airamar naıngwona rani. Mi krıma simiirin wi io aisiima nikı osisau rani. Mi krıma dimin biyie biyieyim iikam nhirkim tırbumbunıñkin haiginiuwı̄m krimiir wi simiir swoki aingwo rani.

6 Krıma wi maırgımaırga nwo rani, nhirkim dimin biyie tıri. Mi sima krimiirin dimin miiyıkni tıri mi krıma wi maırgımaırga haini nwowi.

7 Mi dimin taemin biyieyim krimiir tıri, krıma wi yaimin dimin nomboboın tani, nim wi yai mikrimar nwowi. Mi iinokiinokin krıma wi dimin miiyıkam ti aingwo, iki iikam nhırim simiiram. Krıma wi nhambi nhambi kipi naıngwo dimin miiyık miiyık Adi Komii siya krimiir tıranım siiramın. Krıma kirie hiriayar dwoyokiyokii mi hiki ti dimin biyie biyieyim krimiir nımbiniyim simiirar timi hai.

8 Mi ti kwoın hiriinanın iikam nhırmıyam krıma naıngwokwonanaeyin yio wi hiriayar nwoyokiyokii. Mi mhoııya ta ii aeya nımbinii mi krıma wi ii priei boımimaau rani, Adi Komii siir yai aiirin. Mi mhoııya ta ii aeya nımbinii mi krıma wi ii priei boın tani iki yaigin nhır imiirin. Mi ti dimin taeminim ti krıma naıngwowim hiniin

yim wi hiriayar namyokiyokiyyami, yim wa digii.

9 Mi tariinanın krıma ti diminim simiirim sibgu aingwo rani, krıma simiirin komii naingwo rani. Mi tariinanın krıma ti Adi Komii siir dimin mwoki mwowim ini haini boinmimauunamim ti digworaekwowim mhoiyya nimbiyamanim.

10 Mi mhoiyya ti dimin taeminim digi dig nwowanim yim wi simbi nimbiyami. Mi ti diminim ti hindara nwosisaeyim, ti krıma naingwowim hinin, yim dimin kibiki kibikim, yim ti digworaekwowim yim wa digiuguski.

11 Mi iiya kara yinism sapisapar nwowa kara yinism sapisapnan boinkin. Mi inokininokin kara boiniyim, kara pa ninokninkini diminpai diminpaiyim ti yinism sapisapim diminpai diminpai ninokninkiniyim simiir hiriinan. Dimusi rani, kariir kwoinin yinism praigakni kwoinan nwokin. Mi tariinanın kara inakamae komii bidi yasae okiyin. Mi ti kwon hiriinanın yinism praigananın kara siir wara nonkwo rani. Yio ti hiriinan kwoinin, yio bidi digiyin.

12 Mi tariinanın krıma Adi Komii siir dimin taeminim hoimgak naingwo rani, ti iikamim yipiki simiir aknañim opnain iokaka sair nonkwo kigiyim simiir hiriinan, digworaekwo whiekakim whauriyyinan bi nwokim. Mi mhoiyya krıma Adi Komii saika nwoyi mi krıma wi haini sibgu inokninkini, diminin Adi Komii siya naingwowyin kougi kou nwoyi ta Adi Komii siya ninokninkina iikam whiekak krımiir sair hiriinan.

13 Mi ta ii aiirin, tiki siyu whoim yio wi hiriayar nikti okripkaii mi ti siyuim yim hiniingim, krımiir

naingga tibmiiya ini Adi Komii siirgisiiramar naingga hiririua. Mi krimiir kwoin komiiyin ini ta nimbina Adi Komii siya nimbina ini saiiramar naingga tibmii kiin iskiya mi krima ini Adi Komii siya mi iikam ikim, ini simiiramar naingwokwo iskiyim. Mi ti dimin komii komii whoimim yim wi digi rani mi whirin yipiki kougi kou nwowin yio minkin, iikam nhirmiyam naingwokwonanae. Iriig.

14

Mi dimin miiyik miyyikim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim krimiiryim ini iki dimin taemin nhirim simiir haiburim

¹ Mi iikam kima biikibiiyin iikam nhirmiyam daingwokwo. Yio tiriiginin kougi kouwin ini siya ywowin. Mi kima Adi Komii siiramdim diminamin wi hiriayar nwoki naingwokwokripkaiyim kimiir hauuwam siir naeyiuin siir hirankin. Mi ta kirieya siya hauugiya ti diminim simiir boinmimauuam yim Adi Komii siya bidi yiisiimauuim iikam imiir mi takakiryea ini iki kirie nhirim simiir haibura.

² Mi ti iikamim yipiki yaiginpai yaiginpaiyim sim yaiyim sim boiniyim, yipiki sima ninokninkin karam nwowim, sima iki iikamim simiir whinkinsis haiginuwam bi tirkim yio Adi Komii siirgin ti sima boinin. Mi iikamim wi ninokninkin tani ti yaiyim sima boini, simiir yaimwokiyaimwowim Mi Adi Komii siir naeyiuin siya kirie ti iikam imiir hauwi mi sima wi ti aowa aowan dimin taeminim iikamki ninokninkin karamae nwowim wi simiir boini.

3 Mi ti iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauwiyim, sima iikam imiirin minam boini, kirie simiir hauuwim, simiir kwoin imiir kirie haiyinuwam. Mi ta simiir yaiya, iikam imiirin wi saeya kiprid haiginuwu yipiki simiir kwoin imiirsi naingwoyimiyokiyim wadie sibgu owam. Mi ta hiriinan yaiya wi simiir nwoki wokmaihaiginuwim.

4 Mi iikam yipiki yaigina Adi Komii siir naeyiu ieysa hauuwa simiir sair boini, sima wi dimin taeminim sima simar swoki kinsiisnaeiyim wi simiir boini. Mi yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauwi iki iikamim simiir, sima wi iikamim Adi Komii siir piugana sairrim wi simiir whinkinsiisi kirie simiir naingwo tibmiya saeya nwowim.

5 Kara ha naingwoyi kima iki yai nhirim kima ninokninkin karamaeyim simiir boin mi kariir kwoinin ha naingwoyi, kima whiekakim Adi Komii siir yai kibya sairrarar boinim. Ya tariigina ya dimin kirieki kirie waiwiiya tirana, saeyairga. Mi ti iikamim simiir yaiyim yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuim, yim ini ti iikamim yipiki yaigin kwirni yaiyim sima ninokninkin karam nwowim simiir boiniyim ini simiir haiburim. Mi inkamin yipiki ta yaiya sair yaimwokiyaimwowa sair sibgu inkpit boini kimiirin mi tiriiginim sima iripa kimaka haingiriyiu owi mi takai yai hiriinanaya wi Adi Komii siir yaiya sair hiriinan nwowi.

6 Ti kariir nomiiyauim, mhoiiya kara kimiiram niti, kimiir kignakiyam mi kara kimiirin yaigina yipiki Adi Komii siir naeyiu ieysa hauuwa sair nini boini kimiirin mi kara wi kimiir

whink̄nsiis haigin̄nu rani. Mi kara k̄miirin dimin nh̄rim Adi Komii siya n̄isiimauuwim karir, k̄miir bōnmimauuwi mi kara Adi Komii siir yaimwokiyaimwo nh̄ir imiir mi isimauuwi, yim t̄riiḡnim, yim nikrani k̄miirin wi sima whink̄nsiis haigin̄nuwi.

7 Mi inkamin yipiki ii haini mi siya sibgu hain karamae nwowi mi iki iikam nh̄rim sima wi sibgu wakae sibgi rani. Nīngaka. Mi iripi hiriinan, inkamin irii sibgu tio karamae nwowiyin mi siya mwai wi sibgu wao rani mi iki iikam nh̄rim sima wi sibgu wakae sibgi rani. Mi ti dimin whiso yio wi miiyiknan nwo rani, wi biyiek̄ biyie nwowi.

8 Mi inkamin iyiñ sibgu hain karamae nwowi mi iikamim sima wi panina ninokninkin, sima yaiiyam nami? Nīngaka, sima wi ninokninkin tanı.

9 Mi ti hiriinan siyu kaimwowin mi iikamim sima yaigin kwir boini, yipiki iikam nh̄irkim ninokninkin karamae nwowa mi ta simiir yaiya wi tiki iikam nh̄rim simiir kiyopsibgi haigin̄nuwi.

10 Mi ti nu iiirin, hinda tindan yaigin̄im kasakasa rani, siir nwowim. Mi ti yaigin̄im yim yaimwokakinārgim.

11 Mi hiriinanki nīuwi mi kara ti diminim inkam nwirk̄ boñim kariir, kara wi ninokninkin tanı. Mi siya wi ha naingwowi, kara om whiran inkamkin. Mi an kara wi ha mi aingwowi siya om whiran inkamkin. Mi kr̄ma wi iripa boñ tanı.

12 Mi ya tariigina ya hiriinansika. Dimusi rani, kima minam naingwokim, kiriepai kiriepaiyim Adi Komii siir naeyiu iēya hauuwim miipai miipaiyim sim miriyyam. Mi hiriinanki nīuwi,

kimiir kwoİN komiiyİN wİ tİ kirieyim sİMiiR hAIyim daINGwo siir hIRankİ mIipai mIipai iMIiR mIRiiyam. Mİ hIRiinankİ nIUwi, Adi Komii siir iIKamim sİMiiR kwoİNim wİ hIRiinan saeya kirie haIGInUwi.

13 Mİ iIKamim sİMa yaIGin kwIR boİNi, yaIGinA sİMa nInoknInKIn karamae nwowa saiir mİ sİMa wİ Adi Komii siiramAR tİ swOKİ srİI kirie sİMiiR hauuim. Mİ sİMa ta yaiya saiir yaimwokiYaimwowa wa nwOKİ sİBgu anaakninkii haIGInUim iKİ iIKam nhIRim sİMiiR.

14 Kara ha boİNi, siya wa tİRi ta saiirin. Dimusi rani, kara Adi Komii siiram kwisboİNi mİ siir inig iİRi hainanpraprası, ta yaIGinA kara nInoknInKIn karamae nwowa yİpİkİ Adi Komii siya hauuwa kariir, ya kariir kwoİNbudin sasar naINGwo kwisboİNi mİ kariir kwoİNin yİo iNi hindira priiyakiiriririn.

15 Mİ hIRiinankİ nIUwi, kara Biİyan Inkam Komii siiram in wİ kariir kwoİNbud iEya kwisboINKII mİ kariir kwoİNin iRIipi hIRiinan. Mİ mwai kariir kwoİNbud iEya mİ waowi mİ kariir kwoİNin iRIipi hIRiinan, yİo wa mİ waowi.

16 Mİ kİRA nhwo kwisboİNi Adi Komii siiram mİ siir inig iİRi mİ hainanpraprası iKİ yaIGin nhIRim tİ iIKam iMA nInoknInKIn karamae nwowim sİMiiR mİ sİMa wİ paniİna nInoknInKIni ta kİRA boİNa saeya wadiekİ nIUwi mİ sİMa kIRiirin wa nwOKi boİNim hIniİN, tariigIna ya yai mwOKi yaimwo aeyairga. Mİ kİRA yaIGin kwIRniyİN wİ hIRiinanar boİNi, ha? Mİ siya ta yaiya kİRA boİNa saiir yaimwokiYaimwowa wİ nInoknInKIn tANI. Niİngaka.

17 Mİ kİRA hIRiinan tİRi mİ kİRA Adi Komii siir inigIn hIRiIyar sİBgu hainani mİ ta kIRiir yaiya iKİ iIKam nhIR imiirin wİ paniİna whinkinsiis

haiginiuwı?

18 Kara Adi Komii siirin m̄nsi bōn wadiekii, kara īki yaiginpai yaiginpaiyım s̄im bōnikin. Mi ti yaiginim kara bōniyım kima ninokninkin karamae nwowiyım simiirin yi kara bidi haiburin.

19 Mi kara iikam nh̄rim Adi Komii siir piugana sairim simaka n̄dwowi mi kr̄ma ir̄ipa ha haingiriyu owi Adi Komii siir inig hainanam mi kara biyin ha niki aingwowi, kara dimin p̄ie īki bōn yaigina kr̄ma ninokninkina sairin mi ya tariigina wi simiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim wadie sima sibgu owam. Kara simiirin wi dimin whiekak bōnm̄mauu rani, yaigina sima ninokninkin karamae nwowa sairin. Mi tiki yaiyım yim wi simiir whinkinsiis haiginiu rani.

20 Ti kariir nomiiyauim, diminim kima naingwowiyım, kima yinism̄ praigakni kwoinan īki naingwo. Kima inikamaeni kwoinan dwo. Mi dimin taemin biyieyim iikamkim s̄im napiyım simiir warar dinkin aingwoyokiyokiig, kima simiirin digiumii haimriiyugig. Mi ti hiriinan siyuin siirin hindara daingwo owouu iuguski, yinism̄ iniiyibar niki owiyin siir hiriinan. Mi dimin miyik miyikim yipiki kima naingwowiyım, yim ini inikamaeki sibgu aingwo omokiyım kwoin miyikin ini simiir hiriinan ywowim.

21 Mi Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa biya profet Aisaiaki si winkiya, ya iikamim yaigin kwir bōniyım simiirin hinina bōnkikin,

kara, Biyan Inkam Komiigin, kara pi ti iikamim yipiki Isrel simiir nuin siir hiranim simiirin

pi yaeya yaigin boini, iikamim yipiki om whiranim sima simiir boinam. Mi yaigina kara simiir hauuwi mi sima wi kariir yai imiir boinmimauuwi. Mi kariir iikamim sima wi kariiram naingwo tibmii kin tan. Niingaka.

22 Mi hiriinanki niuwi, ti yaiginim yipiki Adi Komii siir naeyiu ieya hauugiyim kimiir, sima iikam hauugiyim kimiir, sima iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwi, yipiki Adi Komii siir yai aiiram naingwo tibmii karamae nwowim mi sima wi saiir wakaeyam nwoki aingwowim. Ya wi tiriiginim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim wi simiir wara whinkinsiis haiginiu rani. Mi wi ti iikamim yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmii kin karamae nwowim wi simiirrarar hauuwi. Mi yim tiriiginim yim sima ini hiriayar naingwowim Adi Komii siya kaimwokikaimwowaigin. Mi Adi Komii siir naeyiuin siya inkami kwoin hiurworwokaii, dimin taeminim sima niisiimauuwim simiir boinmimauuwam, yipiki Jisis Krais siiram naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginiuwankim. Mi hiriinanki niuwi mi wi simiir kwoin imiir nwoki whinkinsiis haiginiuwim siiraramar nanaokoukaowim.

23 Mi Adi Komii siir iikamim sima iripa haingiriyiu owi mi sima yaigina sima ninokninkin karamae nwowa saiir boini mi iikam nhirim yipiki ta yai aiir wakae ninokninkin karamae nwowi mi iikam nhirim yipiki Krais siiram naingwo tibmii karamae nwowi mi sima ha napninopkainaniyim mi sima wi ha boini, ti iikamim sima pi whaowaei.

24 Mi omkakim Adi Komii siir yai aiirrarar

bōnm̄mauuwi, yaiḡna s̄ima ninoknink̄na sair mi iikam nh̄rim yip̄ki Krais siiram nāngwo t̄bm̄ii karamae nwowi ini han̄in simiir kwirii idwokaiyim mi ti yaiyim simiir mi wakae karamae mi owi mi siya wi ha nāngwowi, siya dimin miyiknan bi tirkin. Mi ta hiriinan yaiya siir kwoin̄n wi saeya h̄ugrimk̄ripi.

25 Mi ti yaiyim siir kwoinau h̄ir nwokaiyim yim siya bi niki inoknink̄nwaokin mi mhoj̄ya s̄ima wi idowiiyar nwowiguski. Mi siya niti, siya ogmwo wa nin̄ hiuni mi siya wi Adi Komii siir inig iir hainani mi siya wi ha bōni, tariigina ya kaimwoki kaimwoka, Adi Komii siya in̄i simaka nwowin̄. Iriig.

S̄ima irip̄ar haingiriyu o Adi Komii siir inig iir sibgu hainanam

26 Iikamim yip̄ki kanaka n̄nkin apn̄nopkai miriyyim Krais siir mii aiir, k̄ma wakae! Mi iiya k̄ma iripa haingiriyu hainani Adi Komii siir inig iir mi k̄ma wi hin̄ina tir. Nwirin yio wi mwai dokwo wao mi nwirin yio Adi Komii siir mii imiir dowomwarkaiyiu mi nwirin yio wi yaiya Adi Komii siya niisiimauuwa siir, yio wi sair bōnm̄mauu mi nwirin yio wi yaigina k̄ma ninoknink̄n karamae nwowiya wi sair bōni mi nwirin yio wi yaiya sair ti swoki inkpit bōnki k̄miir mi k̄ma whiekakarin wi hin̄ina tir. Mi k̄ma wi iikamim yip̄ki hapaiir nwowim wi simiir kwoin imiarsi daingwoyimyok mi k̄ma ta sairin hiriinanar tiri mi Adi Komii siir iikamim simiir nāngwo t̄bmiiya wi k̄rie hiriinan sairsi nwowi.

27 Mi s̄ima yaigin kwira k̄ma ninoknink̄n karamaeya sair bōni mi sairin nwiski mi bōni mi

nwoimgi mi boini ini mi owin, sima simar timi boin. Mi wim kima whiekakim simiirin wara boinam kipi naingwo. Niingaka. Biyin inkam nwirki tiki boin mi nwirin yio mhoii timi boin. Mi siya saiir boin mi ta yai aiirin wi nwirki ninkpit boinkii kimiiramin.

²⁸ Mi hapaiirin inkamki ta yai aiir ninkpit boinan inkam karamki niawi mi inkamin yipiki yaigina kima ninokninkin karamaeya saiir boinin siya kimaka ninkin idwokaii mi siya wi ti yaiyim simiir kipi swoki boinmimin, siya hinda yaimikrimar didwo. Mi mhoiiya siya wi sasar boin Adi Komii saikan.

²⁹ Mi yaiya Adi Komii siya niisiimauwa simiir, ya nwis mi nwoimuwar timi boin saiirin. Mi iki iikam nhirim yipiki hir nwowim, yim ta yai aiiram maugi mi saiir hidgi, tari ta yaiya saiir yai mwoki yaimwowim ini Adi Komii siir yasi hiriua, iyie? Siir tani.

³⁰ Mi nwirin yio wi hindara boin mi Adi Komii siya ti yai imiirin wi inkam nwirni niisiimauwi. Mi siya wa ninsiin okwokii ti yai imiir ninkpit boinkiyam mi inkamin bii boinin yio wi hindara didwo tani.

³¹ Mi hiriinan tiri mi kima Adi Komii siir yaiya wi nwiniwira nwiniwira dokwo boin. Mi ta hiriinan saiirsika mi kima whiekakarin wi nwoki inokninkinim Adi Komii siir yai aiirin mi kimiir naingwo tibmiiya wi kirie nwoki owim.

³² Mi ti iikamim yipiki ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya priihauuwim simiir haii, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwim mi sima simiir kwoinim mi simiir yaiyim simiirin sibgu kigrirao.

33 Dimusika? Adi Komii siya dimin taeminim iripa bi nitapiyokin. Niingaka. Adi Komii siya ha naingwowi, kima iripa haingiriyu owim, siir inig iiir hainanam mi kwoin miyyik haiyam mi sibgu idwowim mi kwoin hiinsima nwowim mi kwoin whirkiwhiruwa nwowim.

34 Mi tiki wig hiriinan sima iripa kimaka haingiriyu owi Adi Komii siir inig iiir hainanam, yim sima hinda yai mikrimar dwo. Mi nim krıma pi simiir kigninkin boin tani iki iikam nhirim simiirin naingwo tıbmii kiiniyim simiirin. Mi ti diminin siir boin, siyu komiyyin Adi Komii siir yokwo aiir nwowin yio hinina boinkin, wigim bii sima nıdwokaii, sima wi inkamim inig komiigakim wi simiir hiriinan kipi nwo.

35 Mi sima dimin ninokninkinam tiri mi sima wi simiir omaka hiriir dam mi simiir kam imiirin wi hir tini sriiyu ti diminin Adi Komii siir yai aeya boina saiir yaimwokiyaimwowa. Ya hiriinan siyuin siyu miyyik rani, iiya kima Adi Komii siir inig hainaniyim siir omaka aiir mi wigim saiilar kipi boin.

36 Mi kima kariir yai aiir wakae karamae dimusi nwowi, ti kara boinkiyim wigmi mi wim kima simiirin kimidiniya yaeya yai boin? Mi kima hiriayar naingwowi, Adi Komii siir yaiya biiyin kimiiram arar nitka, aniya? Niingaka. Mi iikamim Adi Komii siir yai aiir ninokninkinim ini kima kimar ywowiskiyim, aniya? Niingaka.

37 Mi kimiir nwirin ha naingwowi, siirin yai Adi Komii siya hauugin mi siya ha mi aingwowi Adi Komii siir naeyiun siya siyar naingwo hauugin kiriepai kiriepaiyim siirin mi siya wa

dinokninkinki, ta yaiya kara winkiya kimiiram kimiirin Adi Komii siya nimbingikin ta yai aiir wakaeyoknam.

38 Mi ti hiriinan inkamın ta yai aiir nikwowaissii mi wim kima iripi hiriinan, wi siir timi ikwowaissii.

39 Mi hiriinanki niuwi mi ti kariir nomiiyauim kima ti dimin taeminim Adi Komii siya nisisimauuwi kima boinmimauuwam, wi simiir simiirar daengwokwonanae mi ti kamim yipiki wi yaigina kima ninokninkin karamae nwowa sair boini mi kima simiirin wi igbid kamiyau kipi hai.

40 Mi kima Adi Komii siir inig iir hainani mi iki dimin taeminim simiirin sibgu sibgu tir mi sibgu sibgu kiiriimdiyi haigin. Mi iikam whiekakim diriyyar kipi boinswo. Niingaka. Iriig.

15

Pol siya Krais siya naonama mi siya swoki insiin idwowa sair boinkin

1 Mi tariinanin ti kariir nomiiyauim, kara minan naingwowi, kima ta yai win kibiya yipiki biig bii kara boinmauwa Jisis Krais siira, sair daengwowarkaigi. Kima ti yai imiir wakaeyim mi kimiir kwoinim ini kirieyar ywokiyim.

2 Ehi, ini ywokiya ta yai win kibiya kara kimiir niki boina mi kima sairin hiriyyar nonkworinukripkaii mi kimiirim wi saeyer nanmaiwarkainaesi. Mi hiriinan karamaeke niuwi mi kima wi hindara priinaingwo tibmii kinni.

3 Mi yaiya kara Jisis Krais siir hiranki kara haiya ya kara bidi boinmimauuwa kimiir. Taka yaiya ya yai whoimoni rani. Mi ta yaiya ya hinina boinka,

Jisis Krais siya kr̄imiir dimin biȳeȳim s̄imiirsi naokin, ta s̄ima w̄inboinkiya b̄iyya Adi Komii siir yokwo aiir hiriinan.

⁴ Mi siya ha naonam̄in mi s̄ima siirin k̄im̄idiniya ienau haingikaigi mi i kwoimaka siirin Adi Komii siya swoki hidn̄insiin idwoki. Yim s̄ima b̄iyya ta Adi Komii siir yokwo aiirin ti hiriinan dimin kaimwo imiirar mi w̄inboinkikim.

⁵ Mi iyya Adi Komii siya Jisis Krais siir hidn̄insiin idwowa mi siya b̄iyyin Pita siir hiriir yimbiyam mi mhoiyya siya siir aposel kam iuur nwiso s̄imiir hiriir yimbiyam. Mi s̄ima siirin warar b̄idi mi kigiyim.

⁶ Mi mhoiyya, siya iikam whiekakim naingwo tibmii k̄inniyim s̄imiir hiriirin idowiyar yimbiyam mi s̄ima ini siirar mi kigim. Mi ti iikamim yipiki s̄iram naingwo tibmii k̄innim mi siir siyu iiir napim, 500 b̄idi haiburim. Mi ti iikamim s̄imiir nhirim yim ina nik̄i owim mi nhirim yim b̄idi yaokaowim.

⁷ Mi mhoiyya siya Jems siir hiriir yimbiyam mi siya siirin b̄idiyar mi kigiyin. Mi siya siir aposel kamim s̄imiir hiriirin ha mi imbiyamim mi s̄ima siirin b̄idiyar mi kigim.

⁸ Mi mhoiiḡi mhoiyyin siya ha nit̄in, k̄im̄idiniya kariir tiriir yimbini. Mi kara siirin b̄idiyar mi kigiyin, yinisiimin siir yopiiya siirin siȳumwoni naokaina karam nwowiyin siir hiriinan.

⁹ Dimusi rani, kara ini aowa ywowin kara inigak bi nwokin. Mi an kara ini ti Jisis Krais siir aposel kamim s̄imiir aowa ywowin. Dimusi rani, b̄iyya Adi Komii siir iikamim hinda tinda nwowim s̄imiirin kara tirbugim. Mi kara tarinanin ti hiriinan kwoin asi naingowi. Kara

inkam paigipaii rani, Jisis Krais siir aposel inkam nwowamin.

10 Mi dimusi rani, kariirin Adi Komii siir naingwobumbuwa, saeyer n̄itmaisok okwokin mi kariirin saeyer k̄nsiis haiginiugin. Mi tariinanin kara ini Jisis Krais siir aposel inkam nwowin. Kariirin kwoin miyikin Adi Komii siya hauugin mi siya whisarii bi nwokiyamkin. Ningaka. Kara mi komiiya siya hauuwa sairar miriiyin mi ta miya kara miriiya ini iki iikam nhirmi miyim simiir haibura. Kara ta miya kana kanar bi miriigin. Ningaka. Adi Komii siir naingwobumbuwa saeya kanakar nwoka. Mi taka ii aiirin, ta naingwobumbuwa ti mii imiirin sasar mirii iskika.

11 Mi ti dimin in yio dimin Komii rani. Dimusi rani, kr̄ma whiekakin k̄miirin ta Adi Komii siir yai k̄bi aiirrarar mi boinmimauugim. Mi ta yaiya saeya airga k̄ma naingwo tibmii k̄ina. Iriig.

Iikamim naokaowim wa swoki insiin idwodwowi

12 Mi ta yaiya kr̄ma boinmimauuwa sair yaimwokiyaimwowa ya hiningga. Iiya Jisis Krais siya naonama, siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi hiriinanki niuwi mi k̄miir nhirim hiriinan dimusi boinkim, iikamim yipiki naokaowim sima wi swoki insiin idwo rani. Mi sima ti hiriinan boinim, sima ini habwowhaenan ywowim mi sima ti hiriinan yai biyie asi boinkim.

13 Mi simiir yaiya kaimwokiswo mi ta Jisis Krais siya naonama Adi Komii siya siirin wi di swoki hidninsiin idwowi.

14 Mi ta Jisis Krais siya naonama mi Adi Komii siya siirin hidninsiin idwo karamkiswo mi ta Adi Komii siir yaiya ta iinokinok kr̄ma

bōnm̄imauuwiya saeya w̄i naekak di ywowi. Mi hiriinankiswo mi k̄imiir naingwo t̄ibmiiya Adi Komii siir yai aiiram nwowa ya w̄i naekak di ywowi.

15 Mi ti iikamim simiir yaiyim sima yai kaimwokiswo mi ta yaiya iikam imiir krima bōnm̄imauuwa Adi Komii siir mii imiir, yim w̄i pi yiksisaeyin. Dimusi rani, nim krima iikam imiirin min nowomwarkaiyugim, ta Jisis Krais siya naonama mi siirin Adi Komii siya swoki hidn̄insiin idwowa saiir. Mi simiir yaiya saeya yai kaimwokiswo mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiirin w̄i hidn̄insiin idwo rani, omwai hiriayar waiyayokiyokiyyamin. Nīngaka.

16 Mi Adi Komii siya ti iikamim naokaowim simiir hidn̄insiin idwo karam nwowi mi w̄i iripi hiriinanar pi mi tirin, siya Jisis Krais siirin w̄i di mi hidn̄insiin idwowi, iya siya naonama.

17 Mi Adi Komii siya Jisis Krais siirin hidn̄insiin idwo karam nwokiswo ta siya naonama mi ta k̄imiir naingwo t̄ibmiiya Adi Komii siya namai-warkaina k̄imiir ya w̄i dimin komii di ywowi. Mi hiriinan nwokiswo mi wim k̄ima w̄i iikam miyiknan di ywowi Adi Komii siir whwonkam idan.

18 Mi ta yaiya ti iikamim sima bōna saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya iki iikamim naokaowim simiirin w̄i hidn̄insiin idwo rani. Mi mhōiya ti iikamim naokaowim, yipiki Jisis Krais siiram naingwo t̄ibmii k̄inim, sima w̄i omwai Adi Komii saika waiyayokiyoki rani, sima w̄i hiriayar nonkwobumbuninkin iuguski.

19 Krima Krais siiram daingwo t̄ibmii k̄in mi si-

iram dwokwokin. Mi krıma siiramin ti iiyim ti tarinan krıma nwowim ti nu iiir, simiiraramar nwokwokini siiramin, krımiir whinkinsiis haiginiuwam mi krıma wi iikam miiyıknan nwo rani, nım wi siyu biyieki biyieyen si nwowi. Mi mhoiiya krıma naowi mi krımiir naingwo tıbmiiya Jisis Krais siiram naingwo tıbmii kiina, ya wi krımiir whinkinsiis haiginiu rani. Mi mhoiiya iki iikam nhırım krımiirsiyin wi naingwoyimyok prasae di kini. Mi sima krımiirin wi hiniina pi boin, krımiir kwoin in yio ini biyie ywowin.

20 Mi sima wi hiriinan di boini. Dimusi rani, Adi Komii siya mhoiiya wi krımiirar mi whinkinsiisi. Adi Komii siya Jisis Krais siya naonama mi siya siirin bıdiyar swoki hidninsiin idwowin. Ya ta yaiya ya yai kaimwowaирга. Mi dimusi rani, Adi Komii siya hiriinanar tırkin. Mi krıma ta saiirin ina ninokninkinim, siya ti iikamim naokaowim simiirin wa mi hidninsiin idwowi.

21 Mi tariinanın, dimusi rani, ti inkam nwiruwan Adam siir dimin biyieya saiirsika, iikam, whiekakim wi ası naokaoyokiyokiii. Mi yio ti inkam nwirin Jisis Kraisin, yio dimusi rani, yio siir mii aiirsika mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwowi.

22 Mi iikamim Adam siir yinie nwowim, nım krıma iripi hiriinan nım krıma wa mi aowi, krıma wi ii priei nwo rani. Mi ti hiriinan siyuin, iikamim yipiki Jisis Krais siir piugana saiirim yipiki wi mhoiiya naowi, Adi Komii siya krımiirin wi yaripar swoki hidninsiin idwodwoswokii iripa saika sibgu oyokiyoki kaeyamam.

23 Mi siya krımiirin wa swoki hidninsiin idwowi

iiya siir kwoñkar nañgwoñi krímiiram saiir. Jísis Krais siya biiyín krímiir dimin biyie ìmiirsi naowín mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo. Mi mhoñiya Jísis Krais siya swoki iti mi krímiirin wi Adi Komii siya swoki hidninsiin idwoñi, yipiki, Jísis Krais siir piugana saiirim.

24 Mi iiya Krais Jísis siya swoki iti mi ti dimin taeminim yím wa digii mi digworaekwóim ti nuin siir kigirkakiyím simiir kírleyím yím wi siyar digiguski. Mi kamim bii nwowiyím mi gavmani inkam ikim, yipiki siir mii inaka nantamyiriyirim mi Setan ni isidin yio iriipi hiriinan. Mi Jísis Krais siya siir iikam ìmiirin mi digworaekwo ikim, yím siir Adin, Adi Komii siir hauugii mi yio siya wi inkam komiinan namidwokaiyiüwi simiir kigirkakamín.

25 Mi simiirin wi Jísis Krais siyar kigirkaki mi wi ta iiya siya siir sau omom iiir hañnururgi, wi saiirar nadigiuwi mi siya simiirin wi hiriayar nonkworiñu kripkaii siir whinkwo paekwoni.

26 Mi diminim mhoñigimhoñi siya tırbugii, yio krímiir naoni siyu ieya mi yio ti diminim yio wi hiriayar digiguski.

27 Dimusika? Adi Komii siir Yokwowa ti dimin iiirin hinina boinka, Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jísis Krais siir iinarar bidi yonkwo digim. Mi ta yaiya ya ha boinka, ti digworaekwóim yím ini Jísis Krais siir whinkwo paekwoni aowa arar nwowim. Mi dimusi rani, Adi Komii siya digworaekwóim Jísis Krais siir whinkwo paekwoni aowa kinar ywowim. Mi ta hiriinan saiirsika, Adi Komii siya wi Jísis Krais siir whinkwo paekwoni nwo rani. Niñgaka.

28 Mi Adi Komii siya ti digworaekwɔwim Jisis Krais siir whinkwo paekwoni aowa kina nwodigi mi yio siyarın Adi Komii siir yinisimin simiirin wi siyar kigirkaki. Mi yio Jisis Krais siyarın wi siir Adin siir whinkwo paekwoni nwowi. Mi digworaekwo whiekakim simiirin wi Adi Komii sasar kigirkak swowi.

29 Mi yim ti iikamim yipiki ha boinim, Adi Komii siya iikamim naokaowim simiirin wi swoki hidninsiin idwo rani mi sima wi piki hiniin siyuin op siirsi baptais haiginuwi, iki iikamim naokao imiirin? Mi simiir yaiya saeya kaimwo nwokiswo mi Adi Komii siya wi iikamim naokaowim simiirin wi hidninsiin idwo rani. Mi sima iikamim naokaowim simiirin wi op panina baptais haiginuwi iikamim naokaowim mi wi piki hiniin dimin kibiyin si nimbiyami, ti dimin iiirsiyin, ha?

30 Mi simiir yaiyim sima yai kaimwo nwokiswo mi krıma Jisis Krais siir iikamim simiirin wi hirii hirii dimuam boininaei ta Adi Komii siya simiir hidninsiin idwowana Jisis Krais siir hidninsiin idwowa saiir hiriinan saiir. Mi iikamim yipiki naokaowim, sima swoki insiin idwo karamae nwowi mi nim krıma wi Adi Komii siir mi air mirii rani mi wi iki iikamim yipiki krımiir nisomaowam tırim wi simiiram nam tani. Niıngaka.

31 Ti kariir nomiiyauim, iikamim iinokiinokin kariir nisomaowam tıri. Dimusi rani, wim kima ini Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais ini siir piugan air nwowim. Yio ti diminin, yio kariir kwoinin maırgımaırga, siya nwowiyin yio siir

dimin mwokimwo ieya mi ta hiriinan saiirsika,
kara ta yaiya kimiir asi boinkika.

32 Mi kara nuan inkamim simiir kwoin ara
nwokiswo mi an kara wi iki mwanhу mi wra
minim om Efesas hiranim simaka bidi pimi
intiowin. Mi kara wi pikи hiniin dimin kibiyin siir ti
haii siir hirankin, ha? Mi kaimwoki niuwi, ta yaiya
iikamim naokaowim yim wi swoki insiin idwo
rani. Mi krima iikam nhirim simiirin wi hiriinanar
kigninkin boinkii, daengwo, owouugi mi mhoiyya
krima naemin naei mi opmin kwiyaei mi krima ha
naonami mi nim wi hindara nwoki digiguskiyim.
Mi ti hiriinan boiniyim sima, sima yai miyyikni
boin tani, nim krima ina ninokninkinim. Krima ti
sima tira, sair hiriinan kipi tir.

33 Ti yaiyim simiir wakaeki, iikamim yipiki
kwoin bibiyie naengwowim wi sima kiyipsibgi
haiginiuwi iki iikamim yipiki simaka napriririm
simiir kwoin imiirin. Yim tiki yaiyim yim
yaimwo imairgim. Wim wi nhirkim pi kiyipsibgi
haiginiuwisi kima sibgu daengwo mi simaka kipi
napririr.

34 Wim kima kipiinan bi nwokim mi
kwoin miyyik bi naengwokim mi kima war
dimin biyeyim kima tirim simiirin digiumii
haimriiyugig. Mi kimiir nhirim yipiki Adi Komii
siir yai aiir ninokninkin karamae nwowim
simiirin kara pi ti hiniina boini mi kima wi
nididkakar nnowi. Iriig.

*Mi iikamim naokaowim sima swoki insiin
idwodwovi simiir piim yim wi sima nnowi*

35 Mi kam nhirim yim wi hiniina boini, ta
yaiya iikamim naokaowim simiir boina sima

swoki insiin idwodwowam, ya yai paai rani. Mi iikamim naokaowim sima wi panina swoki insiin idwodwowi? Mi sima wi paka hiniin piua sae hai?

36 Mi sima hiriinan boini mi an kara wi hiniina boini, kima inkam paai rani, wakae! Mi kira dimin whirni nid haingikaii mi siya wi aisiima nikii whaksisauu rani. Mi mhoiiya siya ha kinanpiyiknaiinii mi wa mwriinanaiinami. Mi kima dimin nidin opkak nwowyiyin siir haingikaii mi siya wi swoki whak rani mi wi mi mwriinanaiinam tani. Mi iikamim yipiki naokaowim sima wa swoki insiin idwowi, ti dimin nidin waibrosin kima haingikaigiyin mi ha whaknanaiiniyin siir hiriinan.

37 Mi diminin kira haingikaiyin siir nidin nid komii rani. Kira nhwo iiir bi ninkinkin. Niingaka. Mi iiya kira nid iiir haingikaiiyim mi mhoiiya pi nhwo ieya whaknanaiinii.

38 Paenid nhirin yio si piua pi sai mi owi mi nhirin siyin yipi sai mi owi. Mi Adi Komii siya hinda siir kwoin ara naingwokiyin mi ti diminpai diminpaiyim simiir nhwoim ina yimbimbiiyamim.

39 Mi diminpai diminpaiyim sima piu kwiruwa bi nwokim simiir piuim ini kipa kipa ywowim. Inkamim yim sima piu mi nuan wraisuim yim sima piu mi ipiyinim yim sima piu mi anasuim yim sima piu.

40 Mi ti diminpai diminpaiyim yipiki ninomor kou hir nwowim, yim simiir piuim yim ini sima mi owim. Mi tiriiginim yipiki ninomor kou hir nwowim, simiir dimin kirie kibi kibiyim paenan niuyaeiyim yim ini sima ywowim. Mi tiriiginim

yipiki ti nu iiir nwowiyim yim simiir dimin kirie
kibi kibiyim paenan niuyaeyim yim ini sima mi
owim.

41 Mi yio bie ni dimin kibiyin paenan niuyaeyin
yio ini sai mi owin mi bwani dimin kibiyin pae-
nan niuyaeyin yio ini sai mi owin mi nauun
whiekakim yim iripi hiriinan, sima whiekakarin
iriipa bi mi okim nhirim simiir kirieya paenan
niuyaeyia ini nhirim simiir imiir haiburim.

42 Mi iiya Adi Komii siya iikamim naokaowim
simiir hidninsiin idwowi, simiir kwoinbudin
omwai hiriayar waiyayokiyokiyam, yim wi
ti hiriinan nwowi. Krimiir piuim ini ti dimin
nidim krima haigiiyim numir ini simiir hiriinan
ywowim. Mi iiya iikam imma naowiyim mi krima
simiir piuis biyieyim pi iripi hiriinan iedyar mi
haingikaigii. Mi ti piuim sima bi kimiminkiikim
pa whiigi sasauuwi mi ti piuim Adi Komii siya
hidninsiin idwowi mhoiyya sima wi swoki whii
rani. Niingaka.

43 Mi ti piuim ti ienau krima haingikaigiiyim, yim
miliyk rani. Mi ti piuim Adi Komii siya hidninsiin
idwowanim, wi sima nwowi piu wadieki wadieyin.
Mi piuim tiki krima haingikaigiiyim yim kirie rani.
Yim ini opair ywowim. Mi ti piuim wi Adi Komii
siya hidninsiin idwowi, yim tiriiginim yim kirieki
kirie imma.

44 Mi ti piuim ti krima haingikaigiiyim, yim nuan
piu imma. Mi ti piuim wi Adi Komii siya hidninsiin
idwowi, yim ti piuim yim wi ninomor kou hiran piu
win nwowi. Nuan piuim mi ninomor kouan piu
ikim.

45 Taka yaiya ya ini Adi Komii siir Yokwo

Komii aiir nwowa. Adi Komii siya biiği biiyin Adam siirar nonkwokwokikin. Siyairgin inkam kiangi kiiñin yipiki ti nu iiir napriririn. Mi Jisis Krais siirin inkamin ninomor kouwanin sima siirin hiniin boinkikin mi Adamin yipiki mhoiiya nwowin, krimiirin wi kwoinbud win siya hauwi mi krimiirin wi siyar tirkii, omwai hiriayar waiyayokiyokiigiyamim.

46 Mi yim ti piuim ninomor kouanim, krima wi bii simiir niki hai rani. Niingaka. Krima biiyin wi nuan piua wi saiir hαι mi mhoiiya wi ti piuim ninomor kouanim wi simiir hαι.

47 Adi Komii siya biigibiyyin Adam siirin nuni nonkwokwokin mi Jisis Kraisin, ti mhoiiyan Adamin, yio ninomor kouanki nitkin.

48 Mi nim iikamim yipiki ti nu iiir nwowiyim, nim krima ini Adam siir kwoinbudin ini siir hiriinan ywowim yio Adi Komii siya krimiirin nuni nonkwokwokikin. Mi nim krima iikamim yipiki wi ninomor kou hir nwowi, nim krima wi ti inkam nwirin, Jisis Krais nikiuwiyin, nim wi siir kwoinbudin omwai waiyayokiyokiiliyin nim wi siir hαι.

49 Mi dimusi rani, nim krima ini ti nu iiir nwowim Mi hiriinanki niuwı mi nim ini Adamni hiniin ywowim, ti inkamin ti nuin siir tiranin. Mi ti hiriinan siyuin, mhoiiya ninomor kou hir nwowi, nim wi Jisis Krais siir hiriinan nwowi, tiki inkam nwirin ninomor kouanin.

50 Mi ti kariir nomiiyauim kima wakae! Kara kimiir boinki, ti piuim, ti nuin siirim, Adi Komii siya kigirkakiyin, hiriirin wi wara nam tanı, hir nwowamin. Mi digworaekwowim yipiki naokaowiyim mi whiiyim, yim wi ti omin ti

digworaekwowim naokao karamae nnowiyim, yim wi simiir hiriir wara nam tani. Niingaka.

51 Wakae! Panao kara kimiirin pi yaiyim aowa nnowim simiir boinkii. Mi kríma Krais Jísis siir iikamim krímiir nhírim kríma wi nao rani mi kríma wi híriinan tír tani. Mi krímiirin Adi Komii siya boinkii mi krímiir piúim yim wi sima nnowi.

52 Mi Adi Komii siya siir paekwosim imiir boinkii, kid maskiyam mi wi kimiminki rani, wi sinani hanin sinankii mi ti krímiir piúim wa nínpitki, iiya ti kid ieya maskii. Mi ti iikamim naokaowim, simiirin wi Adi Komii siya hidninsiin idwowi, yim wi swoki ao rani. Niingaka.

53 Adi Komii siya krímiir piúim wi simiir tirkii yaeya piú nnowamin. Mi saeya ninomor kouan piú nnowi mi saeya wi wai piú nwo rani. Niingaka. Sima wi hiriinanar nwoyokiyokiikaeyami.

54 Kaimwoka, ta piua nu tirana ta kríma haingikaigya, mhoiyya saeya piu win nimbiyami mi wi hiriinan wadieyar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta piua yípiki naonama, mhoiyya saeya swoki insiin idwowi mi wi pi nínpitkii mi wi sai nnowi mi ya wi kwóinbud winin siir haii mi saeya wi hiriayar nwoyokiyokiikaeyami. Mi ta ii aiirin mi ta yaiya Adi Komii siir Yokwo Komii aiir nnowa ya wi digi digar nnowi. Ta yaiya ya hinina boinka, nao aiirin Adi Komii siya bidi ikwowsaisii iguskiya. Mi iikamim mi aokaonanaeiyim yim iriipi hiriinan siya bidi mi onkwobumbuninkinkiyim.

55 Mi hiriinanaki niuwí, hiriinan tiri mi iikamim wi swoki aokao rani. Niingaka! Mi nao saeya wi krímiiram swoki it rani, krímiirnii owakiyyam.

Niingaka.

56 Mi tariinanın krıma wı hiriayar kimpipisu kripkaii mi wa mi aowi. Dimusi rani, ti dimin bibiyeyim krıma tırım simiirsika. Adi Komii siir siyiu komii krımiir bıdiyar yiisiimauuwıñ dimin bibiyeyim krıma tırım simiirin. Mi ta iiya ti dimin bibiyeyim ti krıma tırım mi siyiu komii ikin, yım wa digiguski.

57 Krimiirin Adi Komii siya whinkinsiiskin. Mi krımiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya bidi yonkwobumbunıñkinyim dimin biyie sair kirie imiirin, yipiki krımiir tırıya, krıma naokananaeiyam. Mi hiriinankinuwi mi krıma wı Adi Komii siir ti boin wadie mi siir inig iiir ti hainan.

58 Ti kariir nomiiyau kiangi kiñim, yipiki kara naingwokwonanaeiyim, kima sibgu dokworinu mi ta yaimwokıyaimwowa kara kimiir boina saiiram daingwo tıbmiikin. Kimiir kwoinim kipi swoki kısına mimin ti diminim kara boñkiyim simiirsiyin. Kima kirie hiriayar dwokripkai mi ta Biyan Inkam Komii Jisis Krais siir mii aiirrar mirii iski. Mi wiñ kima ta sairin ina ninokninkinim, ta kimiir miiya yipiki kima miriyya Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siiram ya wi hindara priyokaeyam tani, ya wi naeyer budi. Mi hiriinankinuwi, tariigina saeya hiriinan tırı mi ni kira tari siir mii kibi aiir miriigin. Iriig.

16

*Umırıim Adi Komii siir iikamım simiir
whinkinsiis haiginiuwi ikim*

1 Mi tariinanın kara kimiirin pi min boñkii, wari umırıim kima haingiriyu haiginiuim simiir

nhırim iikamım yipiki Adi Komii siirim om komii Jerusalem hir nwowim simiir ti whinkinsiis haiginiu. Mi iikamım Adi Komii siirim nu haimii Galesia hiranım kara kimiirin ti hiriinan siyu kaimwo iirar mi boinkii wiim kima iripi hiriinanar timi tir.

² Mi ti umirim ti kima hainiyim, ti miyyim kima miriyyim simiirsi, kima irira nwinran sande sandeyim ti umirim simiirin haimii haimiyyim ha timi kiyau haigirarao. Mi iiya kima umir budie hainiyim kima komiyyar timi haigi. Mi iiya kima sapisap mi hainiyim, kima sapisapar timi haigi. Mi iiya kara niti kima wi mii komii mirii rani, umir iripa haingiriyu haiginamin simiir hauuam.

³ Mi kima kimiir kam nhırim simiir dimbin ti umirim kima haingiriyu haiginim simiir hainamım om komii Jerusalema hiriir. Mi iiya kara niti mi kara simiir miyyim wi yokwoni wınkii sima hainamım ti umir imaka iki bıyan kamım naıngwo tıbmii kınıyim simiir nini hauugigam. Mi ti kamım ti kima nimbinim, simiirin wi kara nikropkii om komii Jerusalema hiriir.

⁴ Mi kara ha naıngwoyi, ini mi owın karar mi ami om komii Jerusalema hiriirin mi sima wi kanakar ninkin ami. Iriig.

Pol siya om Korin hiran iikamım simiir kignakiyam tırkin

⁵ Kara kimiirin wi mhoiiya nini kignaki. Kara wi nu Masedonia hiriir niki ami, bıiyin wi hiran nu iir niki boinmimauuwi Adi Komii siir yai aiirin.

⁶ Kara kimakan wi ii priei nwonaki rani. Mi tarı wi hiriyyar tıri, kara wi bwan hoımgak rigar nwowi iiya opudgi hugi mi iiya naoki mi kininaei.

Mi mho̱siya kara om whira namam naingwowi, kariirin wi kima whinam mi kariirin wi siyu hir tini whinapyikiugig.

⁷ Kara kimiirin hindara ninı kignakiyim mi ha swoki kwamsauim pi borisopi. Biyan Inkam Komii siya kariiram naingwowi, kara kimaka bwanim wi iuwariigar nwowi.

⁸ Mi kara wi om Efesas tirar nwowi mi wi ta yaewou nae komiiya Pentikos dapiya wi saeyer nimbiyami.

⁹ Tariinanın kara tirar nwowamar tiri. Dimusi rani, ti omın siir tiran iikamim yim sima Adi Komii siir yai aiir wakaeyam tiri. Mi kariir siyuin yio bidi kiwakiyin ta mii komiiya Biyan Inkam Komiiyin siira, sair miriiyam siir yai aiir boinmimauuam. Mi ta mii aiirin sau omom whiekakar nikidugar windi wi dig nwo rani.

¹⁰ Mi Timoti siya kimiiram niti, kima wi siir boinwin akamie. Mi siya kimaka waraur ninı onii, kima siirin wi sibgu kigrirao siya mirii Biyan Inkam Komii siir mii aiir, kariir hiriinan.

¹¹ Mi kima siirin wi hiniina kipi boin, siya inigak rani kima wi hiriinan kipi tir. Kima wi siir whinkinsiis haiginiu mi siya kimiiramın wi kwoin maırgımaırgakakar niki itim. Mi kara siiramın wi tirar niki okwokinim tiki nomiiyau nhirim naingwo tıbmiiyim simaka.

¹² Mi tariinanın kara pi krimiir nomiiyauin Apollos nikiuviyin pi siir boini. Kara siirin minam nimpiwirwır sriigrıpkaii, siya iki nomiiyau nhirim simaka ninkin itim kimiir kignakiyam. Mi siya tariinanar namim pi borisopi, mho̱siya siyuin

rirmiiya nwokii mi siya wi haini niti kimiir kignakiyamin. Iriig

Mhoiigi mhoiyan yai nhir ikim

13 Mi kima sibgu mintirao mi naingwo tibmiiya Jisis Krais siiram naingwo tibmiiya sibgu donkworinu. Mi kima siirin digiumii kipi haimriiyugig. Mi kima kipi ntidid, kima sibgu dokworinu kripkai.

14 Mi kimiir miipai miipaiyim kima miriyyim kima iikam nhirmiyamin warar daingwokwonanaei.

15 Kima Stefanas simiirniyin ina ninokninkinim nu Grik hirin simaniiyar naingwo tibmiigim biigi biyin. Sima mi komii aiilar miriigim Adi Komii siir iikam imiir whinkinsiisamin. Kima ti kariir nomiyyauim, kara kimiirin pi igao yai boinkii.

16 Kima simiir yai imiir wakaeyokna mi kamim yipiki simaka miriyyim, simiir yai imiirin iripi hiriinan wara. Mi simar mi tiriya saiir hiriinanar timi tir, simiir siyu iirar timi ap.

17 Mi takia iya kara maergimaerga asi nnowi. Dimusi rani, Stefanas, Foyunetas mi Akaikas simiirsika sima kariiram nitkim. Mi wim kima kariiram bi nitkim mi yim sima nikrani, bidiyar yitim kariiram.

18 Kima ta saiir dinokninkinki, sima maergimaerga kariiram tiri kara nnowim ta sima mi tiriya maergimaerga kima nnowam saiir hiriinan. Mi hiriinankinuwi mi kima ti hiriinan kamim simiir diisiimauu mi simiir dokboinmamair haiginu.

19 Ti iikamim yipiki Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim iripa iki om nhirim nu

komii Esia hiranim simiir hiranim, sima kimiir nokboinmamaırgikim, Akwila mi siir wig aeya Prisila mi iikamim yipiki iripa Adi Komii siir inig iiir haingiriyiu hainaniyim simiir omaka hir, sima kimiiram naingwokwonanaei. Mi sima kimiirin pranae pranae bi nokboinmamaırgikim.

²⁰ Mi ti nomiiyuauim ti om Efesas tiranim yipiki Adi Komii siiram naingwo tibmii künim, sima kimiir nokboinmamaırgikim. Irni nwirni nokboinmamaıriyim nomiiyaunan hindara dapirimdinam.

²¹ Mi tariinanin ta yokwowa Pol kariir iingi iingar nonkwo winkika mi kara kimiiram ha nokboinmamaırgikin.

²² Wi Adi Komii sasar hauu ıskii, hik komiigi komiiya ti iikam yipiki siiram naingwokwo karamae nwowim simiirin. Kara kimiiramın minam naingwowi krımiir Biyan Inkam Komiiyin siya pi niıtsauuim.

²³ Mi kara iinokıinokin wi Biyan Inkam Komiiyin Jisis wi siiram srıinanaei siya whınkınsiis haiginıuim siir naingwobumbu komii aeya. Mi ta siir naingwobumbuwa wi kimaka hiriyyar nwoki okrıpkaiyim.

²⁴ Kara kimiiramın nhami nhami naingwokwo rani, yipiki kima kanaka haingiriyiu okiyim Jisis Krais siir iikamim. Iriig.

**Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f